

TIGHT BINDING BOOK

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198370

UNIVERSAL
LIBRARY

= ಪ್ರಗತಿ =

ಡಿಇಎಲ್ ರಲ್ಯೂ ಸಾ ಪಿತಾಗಿ ಹತ್ತೀ ವರ್ಷಗಳ
ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾನಹಾರಸ್ ರ ಸಹಕಾರದಿಂದಲೂ
ವಿಶಾಖಾ ಸದಿಂದಲೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್-
ಲಲ್ ಆಂಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಮಾಡಿದ
ಪ್ರಗತಿ ಈ ಅಂಕೆಗಳಿಂದ ನ್ಯಾಕ್ಟ್ ವಾಗುತ್ತದೆ:

ತೆತ್ತು ಬಂದ ಭಾಂಡವಲು }
ಮತ್ತು
ಅಪಸ್ತ್ರಿ ಕೊಡಿ }
(Paid up Capital & Reserves)

೪೦ ಲಕ್ಷ

ನ್ಯಾನಹಾರ ನಿಧಿ }
(Working Capital)

೫೦ ಲಕ್ಷ

ಎಲ್ಲ ತರದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ನ್ಯಾನಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿರಿ

ಶಾಖೆಗಳು:

ಅಂಕೋಲಾ,	ಗೊಕ್ಕಣ್ಣ,	ಮಂಗಳೂರು,	ಸೋಮನಾಥ
ಕಾರನಾರ್,	ಧಾರನಾಡ್,	ವೀರರಾಜ ಪೇಟೆ,	ಪೇಟೆ,
ಕುಮಾರ್,	ನಗರ (ತಿಪ್ಪನೂರ್),	ಶಿವನೂರ್,	ಹಾವೇರಿ,
ಕುಂದಾಪುರ,	ಚೆಳಗಾವಿ,	ಶಿರಸಿ,	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

**The Agricultural & Industrial
Bank, Ltd. (1934)**

(In-corporated in British India. Liability of Members Limited)

Head Office-- MUDAPUR (S.I.)

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ವರೂಪ ಜರ್ನಲ್

‘

ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆ - ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ,

ಝಿ

ಲೇಖಕ :

ರಂಗನಾಥ ದಿವಾಕರ

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ರತ್ನ ಮಹೋತ್ಸವ ವರುಷ

೧೯೪೫

ಪ್ರಸಾರಕರು.
ನಾಹಿತ್ಯ ಭಾಂಡಾರೆ.
೨೦೧೧ ಡಿ.

ಚಿಲೆ : ೦—೬—೦

ಪ್ರಾಕೃತಕರ ಮರ್ಮನ್ನಡಿ

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ರತ್ನಮಹಿಳೆತ್ವ ಶಬ್ದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುದಿಪೆಂದು ಅರ್ಥಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಮಾಲೀಯಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು. ಇದರಲ್ಲಿಯ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆ ಇವು ಲೀಖಕನವು, ಧೈಯ ಧೋರಣೆಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಷಾಗಿ, ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಜನಸಾಮಾಜ್ಯರ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಹಗಲಿರುಳು ತ್ಯಾಗ-ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸತತ ೬೦ ವರುವ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಾಸಭೆಯ ಸ್ವರೂಪದರ್ಶನವನ್ನು ಈ ಬಗೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಸುಸಂಧಿಯು ನಮಗೆ ದೋರೆತುದು ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವು. ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕರ್ಮಾಟಕಸ್ಥರು ಸವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾಜ್ಯಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಟ್ರಿಷ್ಟ್,
ಹುಬ್ಬಿ

ನುದ್ರಕರು :

ಆರ್. ಎ. ಕೆರೆಮೆತ

ಜಂದೊರ್ಡಯ ನುದ್ರಕಾಲಯ,
ಘಾರವಾಡ

ಪ್ರಾಕೃತಕರು :

ಹ. ರಾ. ವೋಹರೆ

ಸಂಯುಕ್ತ ಕನಾಟಕ ನುದ್ರಕಾಲಯ,
ಹುಬ್ಬಿ

॥ వందే మాతరం ॥

ప్రాంతభాషే-రాష్ట్రభాషే

ర. ప్రాంత భాషే

జందు నెనపు

గ్రాం రల్లియ ఒందు మాతు. ఇడీ ద్వారా కొందుస్తూనెడల్లి అత్యుచ్ఛవాద నీలగిం పర్వతద తప్పలల్లిరున ఉదక మండలక్కే హోద ప్రసంగవదు. అల్లియ దొడ్డబెట్ట ఎంబ లటం అడి ఇరువ తిథినన్న, సాలు గట్టి తీట్రనింద సింతిరున అంం-అం అడి ఎత్తరద నీలగిం ఎణ్ణెయ గియగళన్న, ఆక్షంత రమ్మ.చుకూ తోటగళన్న, కచ్చ కచరు దుండ దుండ దిస్తు గళన్న నోఎడిదెను. ఆవెల్లవుగళగంత ఆల్లిరువ బడగరక్త నన్న మనసు హేచ్చు ఎళ్లియతు. బడగు భావ మాతాదువ జన ఆవరు, ఆవరన్న నోఎడి మాతాడిసిదొడనే ఆవరు నన్న బాంధవరేంబ భావనే నన్నల్లి బడమూడితు. ఆ జిల్పెయల్లి నూరక్కే సువారు ఆరువత్తు జన బడగరు. ఆదరే ఆల్లియ పురుష మిక శాలేగళల్లి తమిళు, మాధ్యమిక శాలేగళ బోధ భాషే తమిళు, కోర్ఱు కచ్చేరిగళల్లి తమిళు. ఆనేక వరువ హీగెయే నడియుత్త బందితు. ఆదరూ ఇన్నూ కన్నడద ఆభిమానిగళు ఆ బడగు బాంధ వరాళ ఇన్న ఆనేకరిద్దారు. ఆదేగౌడర ఎంబవరు స్పుంత ఖర్ప సంద కన్నడ శాలే ముంతాదవుగళన్న నడిసిద్దరు. ఆష్టరింద నన్న సమాధానవాగల్లి. నాను సంత పేటెగళల్లి ఆడ్డుదిదెను. కలవు కట్టగలగి కోగి కట్టగరొడనే మాతాడిదెను. నన్న విషయ ఒందే— కన్నడ, కన్నడ శాలే, కన్నడ మాధ్యమ, కన్నడద ప్రసార.

నాను ఆ బగ్గ మాతాడలఁభిసిదొడనే ఆబడ సాదా వృత్తియ బడగర అంతకిచరణగళు ఉచ్చ బరుతిద్దువు, ఆవర జిత్తువ

ಕ್ಷಾಂತಿತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಅವರ ಶುಷು ಉರಳುತ್ತಿತ್ತು ಏನೇಂಬ ಒಂದು ಕಳ
ಕೊಂಡ ವಸ್ತು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತನ್ನು ಅನಂದವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ‘ಹೊಂದು,
ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಾದರೆ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹಬ್ಬ ಹಾಂಗೆ ಎಂದಾದೋತ್ತು?’
ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಕುಶೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬಡಗು ಕನ್ನಡದ ಕೇವಲ ಒಂದು ಖಾಪಭಾಷೆ ಅದು ಬಾಯಿ ಭಾಷೆ
ಮಾತ್ರ. ಅದಕ್ಕೆ ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡನೇ ಬಡಗರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭಾಷೆ. ಆದು
ದರಿಂದ ಅಂದಚ್ಚಾದ ಸಪಿಗನ್ನು ಡೆಡಲ್ಲಿ ಅವರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅತಿ
ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶೇಷ ಉತ್ಸಾಹ. ಕಟ್ಟ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿನ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿದಂತೆ,
ಕಾಡುವಿನುಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ಸವಿಸ್ತರ ಕಿನಿಗೆ ಬಿದ್ದಂತೆ

ಈ ಅವರ ಕುಶೂಹಲದ, ಕುಸದ ಉತ್ಸಾಹದ ಗುಟ್ಟೇನು? ಸೀಲಗಿರಿ
ಜಲ್ಲೆ ನ್ಯೂಸೂರವರ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಬ್ರಿಟಿಶರ ಕೈವರಣಾಡಂಡಿಸಿಂದ ಅದು ತಮಿಳು
ಭಾಷೆಯ ವರ್ಧನ್ನಿಗೆ ಈಡಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ತಮಿಶ್ಲೇ ತಮಿಳು.
ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು ನೂರು ನರುವ ನಡೆಯುತ್ತ ಒಂದಿದ್ದ ರೂ ತಮಿಳು ಅಲ್ಲ
ನಾಟ್ಯಲ್ಲ, ಕನ್ನಡ ಕಾಲುಕೆತ್ತಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೂ ಅವರಿಗೆ ತಮಿಳು ಎಂದರೆ
ಎಡಳಿಡಕು. ತಲೆಶೂಲಿ. ಕುಳ್ಳಲ್ಲಿದನರಿಗೆ ಕಡಲೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ. ಅವನ್ನು
ಸೀರಲ್ಲಿ ಸೆಂಸಿ ನುಳ್ಳಿಗೆ ಮಾಡಿ ತಿನ್ನ ಲೆಕ್ಕೆ ಪಬೇಕು. ಆದರೂ ಹೊಟ್ಟಿ ತುಂಬಿ
ವಂತಿಲ್ಲ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡವೆಂದೊಡನೆ ಅವರಿಗೆ ಮಲಿದ
ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣು. ಇಷ್ಟ ಶಾಜಗಜಾಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಒಂದೇ. ಕನ್ನಡ
ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಹೊಂದಿದುದು, ಅವನ ಪರಿಚಯದ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸ, ಅವರ ತಾಯ್ಯು
ದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಅಪರಿಚಿತ. ಇನ ಶಾವಾನ್ಯ
ರಿಗೆ ಅವರವರ ಪರಿಚಯದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿದ್ಯೇಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ
ಅದು ಒಗ್ಗುವದು. ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅರಗದು ಅವರಿಗೆ ಗಡಿಕಾಗುವದು. ಅವರು
ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ, ವಿಕಾಸ, ಕರ್ತೃತ್ವಗಳಿಗೆ ಎರವಾಗಿ ಕೇವಲ ಅಜ್ಞ, ಜಡ
ಜೀವನವನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕಾಗುವದು.

ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ನುಡಿ.

ಮಾನವೀ ಪ್ರಗತಿಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅಥವಾ ನುಡಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ
ಮಹತ್ವದ ಸಾಫಲನಿರುವದು ನಿಂತಿಗೆ ನೀರು. ಜೀವಕ್ಕೆ ಉಸಿರು ಅವಕ್ಷೇ

ವಿದ್ದುಂತೆ ಜೀವನ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಭಾಷೆ ಅಶ್ವನರ್ತ್ಯ. ಭಾಷೆಯೆಂಬುದು ಇರದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಬೇಕಿಯದಿದ್ದರೆ ಮಾನವನ ಗತಿ ಎನಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಮೂರ ಮಾನವೀ ಸಮಾಜವು ಬೆಳೆದ, ಕಲತ್ತ, ಶಧಾರಿಸಿ ಪ್ರಗತಿ ಪಡ್ಡದಲ್ಲ ಮುಂದಡಿ ಇಡಬಹುದಾಗಿತ್ತೇ? ಈಗ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಭಾಷೆ ಎಂಬುದು ಮಾಯವಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಪಾಡು ಏನಾಗುವದು? ಒಂದೇ ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮೂರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸುವ! ಮನುಷ್ಯ ಬೇರೆಯಲ್ಲ, ಮಂಗ ಬೇರೆಯಲ್ಲ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗುವದು. ಮಂಗ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸಾವಿರಾರು ವರು ಪಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವವು. ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರುವದಾಚೆಗಿನ ಮಂಗ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಮಂಗ ಇಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಂತರವೂ ಇಲ್ಲ ಭಾಷೆ ಇಲ್ಲದಂತಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಆವಸ್ಥೆಯೂ ಪಶುಗಳಂತೆಯೇ ಆಗುವದು. ಅವನೂ ಸಿಕ್ಕಿ ಪಶುಜೀವನಕ್ಕೆ, ಆಹಾರ ನಿದ್ರಾಭಯ ಮೈಥುನಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯ ವರುವ ನಾಲ್ಕು ಸನ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಹಕ್ಕೆಗಳಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಕೆಲಚಿಲ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಕಾಲಕಳೆಯುವವನಾಗುವನು. ಅವನ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಲು, ವಿಕಾಸಹಾಂಡಿ ಈಗಿನ ಮಾಟೆಗೆ ಬರಲು ಭಾಷೆ ಎಂಬುದು ಅಶ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲವಾದ ಸಾಧನವಾಗಿದೆಯೆಂಬಲ್ಲಿ ತಿಳವೂತ್ರ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯ ಶಹಾಯಪಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮೆ ವಿಚಾರವು ವೇಗದಿಂದ ಸಾಗಲಾರದು. ವಿಚಾರ ಮುಂದರಿಯುದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮೆ ಮತಿಯು ಕುಂತಿತವಾಗುವದು. ಮತಿಯು ತಡೆದರೆ ನಮ್ಮೆ ಶ್ರಗತಿ ಸಿಂಕು ಹೊಗುವದು. ಈ ರೀತಿ ಮಾನವೀ ಮನೋ ಪಕಾಸಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯು ಬೇಕಿರಣಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಕ್ಷೂಳಹೊತ್ತು ಭಾಷೆಯು ಶಹಾಯಪಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಯಶ್ವಿಗಿನ ನೋಡಬೇಕು, ಅಂದರೆ ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನ ಯಥಾರ್ಥತೆಯು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವದು.

ಭಾಷೆಯು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಶಹಾಯಕಪಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮೆ ಭಾವನೆ ಅಭಿವೃತ್ತಿಗೂ ಕಾದು ಒಳ್ಳೆ ಸಾಧನವು. ವಿಚಾರ, ಭಾವನೆ, ಕಲ್ಪನೆ ಇವೆಲ್ಲ ಅಮೂರ್ತ, ಅವೃತ್ತ ವಸ್ತುಗಳು. ಅವು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣಬೇ, ಕೆವಿಗೆ ಕೇಳಬು, ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಬರಬು. ಅವೇ ಭಾವಾರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದವೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗುವವು. ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣದ ಅಶ್ವವು ದೇಹದ ಮೂಲಕ ಮೈದೊರುವಂತೆ ಮನಸು

ಅಂತಃಕರಣಗಳು ನುಡಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಸ್ವರಸಂಕೇತದ ಮೂಲಕ ಒಡಮೂಡುವವು. ಮನಸ್ಯ ಭಾಷೆಯೆಂಬ ಕುದುರೆಯನೇರ ಬೀಕಾದತ್ತ ಸಂಚರಿಸಬಲ್ಲದು. ಭಾಷೆಯು ಮನಸಿನ, ಭಾವನೆಗಳ, ಕಲ್ಪನೆಗಳ ವಾಹನವು. ಭಾಷೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮನಸು ಮೂರಾಗಿ ಮಂಕಾಗಿ ಕುಳಿತು ಬಿಡುವದು. ಭಾಷೆಯು ರೂಪದಿಂದ ಮನಸು ಮೈವೆತ್ತಿ ಸಿಲ್ಲುವದು. ಅದರ ಮೂಲಕವೇ ನಮಗೆ ಮನಸಿನ ಚಟ್ಟಿನಟಿಕೆಗಳ ತಿಳುವೆಕೆ ಆಗುವದು. ಒಬ್ಬ ತಿಲ್ಲಿಗನ ಶಲ್ಪನೇ ಒಂದು ಸುಂದರ ಮಂದಿಂದ ರೂಪದಿಂದ ಹೆಪ್ಪಿಗಟ್ಟಿ ಸ್ಥಿರವಂತಿ ನಮ್ಮ ಮನಸು ಭಾಷೆಯ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ನಮ್ಮದುರು ಕಂಗೊಳಿಸುವದು, ನಮ್ಮವೇ ಆದ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳ ಪುನರ್ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ನಮಗೆ ಭಾಷೆಯೆ ಆನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವದು, ತತ್ತ್ವಶುದ್ಧಿ ರೀತಿಯಿಂದ ಪಿಚಾರ ಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದು. ಪ್ರತೀಕದ ಸಹಾಯದಿಂದ, ಮೂರ್ತಿಯ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದು ಅವ್ಯಕ್ತ ಪರಮಾತ್ಮನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವದು ಹೇಗೆ ಸುಲಭವೋ ಹಾಗೆ ಭಾಷೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು, ಧ್ಯಾನಿಸಲು, ಅಳವಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯಪೂರ್ವ ಸುಲಭವೋ ಆಗುವದು.

ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ವಿಚಾರ ಭಾವನೆಗಳ ಆರಿವು ನಮಗೆ ಆಗಲು, ಪರಸ್ವರ ರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ವಿನಿಯಮ ನಡೆಸಲಿ: ಭಾಷೆಯೆ ಉನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಮುವದು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು, ಉತ್ತರಿಂದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಳಿಸುವ ಟಗೆ ಹೇಗೆ? ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧನವೇನು? ತಾಯಿ ಮಗುವಿಗೆ, ತಂದೆ ಮಗಿನಿಗೆ, ಗುರು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ರೀತಿಯಾವದು? ಈ ಪ್ರಕ್ಷೇತಿಗಳಿಗೆ ಭಾವೇ, ನಿಮಿಷಬ್ಬರಿಗೂ ಬರಾವ ಭಾವೇ, ಎಂದೇ ಉತ್ತರಕೊಡಬೀಕಾಗುವದು. ಭಾವೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮೂಕ ಕಂಡ ಕನಸಿನಂತಿ ನನಗೆ ಹೊಕೆದ ವಿಚಾರ ನನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಭಾವನಾತರಂಗ ಇತ್ತು ನನ್ನ ಮನೋಮಂಡಲ ದಲ್ಲಿಯೆ ಹುಟ್ಟಿ ಆಡಗಿ ಹೋಗುವವು. ಪ್ರವಾಹವಿಲ್ಲದ ನೀರು ಮಲೆತು ಕೊಳ್ಳತು ಹೋಗುವಂತಿ ಅವರವರ ಮನಸಿನಲ್ಲಿಯ ವಿಚಾರ ಭಾವನೆ ಕ್ಷಮಣಿಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೆ ಕರಿಗಿ ಹೋಗುವವು. ಸಿದ್ಧಾಲ ಮರಗಳಂತೆ ಆವುಗಳ ಗತಿ

ಆಗುವದು. ಅದೇ ಭಾವೇಯಂಬ ಸೇತುವೆ ಇದ್ದರೆ ಅವು ಮನದಿಂದ ಮನಕೆ ದೇಶದಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹಬ್ಬಿ ಬೆಳೆದು ಬಲಿತು ಪಲಕಾರಿಯಾಗುವವು.

ಅಪ್ಪೇ ಏಕೆ? ಸಾಮಿರಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ, ಮಾನವನು ಸ್ರಘಣದಿಂದ ಸ್ರಗತಿಪಡುವನ್ನು ನಡೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಂದಿಂದ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ವರೀಗೆ ಅವನು ಎಂದಿದ ಪಚಾರ, ಅವನ ಹೃದಯುದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಭಾವನೆ, ಅವನಿಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದ ಅನುಭವ, ಇವೆಲ್ಲ ಭಾವೇಯ ಮೂಲಕವೆ ನಮ್ಮತನಕ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿವೆ. ಭಾವ ಇಲ್ಲದ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಲಾಭವ ನವನಗೆ ಈಗ ಆಗುವದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲ ಆವರ್ತಿತನೆಯೇ ಮಾಡ್ಣ ಗೂಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಈನೇಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಯೋಗ ಈಗೂ ತೋಧಗಳ ಸಂಗತಿಯಾ ಹೀಗೆಯ ಇರುವದು. ತಮಕುವಾಗ ಹೋಳಿದ ಹೋಸ ತತ್ವಗಳನ್ನು, ನಿಸರ್ಗ ಸಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಯಾ ಸಂಶೋಧಕರು ತಮ್ಮ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಭಾವೇಯ ಸಾಧನದಿಂದ ತಿಳಿಸುತ್ತು ಬಂದುದರಿಂದಲೇ ಈಹೊತ್ತು ಅವು ಇಡೀ ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಉಂಟಬ್ಬಾಗಿರುವವು? ಇಳಿದಿದ್ದರೆ ಅವು ಎಂದೋ ಗಾಳಿವಾಲಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಭಾವೇ ಎಂಬದು ಅವೈಕ್ತ, ಅಮೂರ್ತ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳ ಧ್ವನಿರೂಪ ಆಧಿಕಾ ಶಬ್ದರೂಪ ಸಂಕೇತವು. ಆ ಸಂಕೇತವು ಕೇವಲ ಧ್ವನಿ ಆಧಿವಾ ಶಬ್ದರೂಪದಲ್ಲಿಯು ಉಳಿಯದೆ ಮುಂದೆ ಗ್ರಂಥಸ್ಥವಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಬರೆಹದ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿತು. ಬರೆಹದ ತೋಧದ ಮೂಲಕ ಭಾವೇ ಮತ್ತೆನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವಿಕಾಸಹೋಂದಲು ಏಕರೂಪವಾಗಲು ಅನುಕೂಲ ವಾಯಿತು. ಬರೆಹವು ವಿಚಾರ. ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಆತಿಶಯ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರು ಬರೆಹಪಿಲ್ಲದ ಬರೀ ಬಾಯಿ ಭಾವೇ, ಬಹಳ ವಿಕಾಸಹೋಂದಲಾರದು, ವಿಚಾರ ಜಾಗರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಲಾರದು. ಮನೋವಿಕಾಷದ ಮೂಲಕ ಕಳಿತ ವಿಚಾರವು ಭಾವೇಯಾಗಿ ಬಾಯಿಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬರೆಹ ರೂಪದಿಂದ ಕೃಸೇರುವುದ ರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಂದು ಜಡವಸ್ತುವಿನಂತೆ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿದಲು, ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು, ಬೇಕಾದಾಗ ಖವಯೋಗಿಸಲು, ಕೈಯೆತ್ತಿ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಮುಂದೆ ಮತ್ತು ಆ ಬರೆಹವು ಸಹಸ್ರಾರು ಲಕ್ಷ್ಯಂತರ ಜನರ ಕೃಸೇರಬೇಕಾದರೆ ಅಳ್ಳುಕೂಟಾದಿ ಶಾಂಧನಗಳು ತಯಾರಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ

ಶೂರ್ಪು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನೇಲ್ಲ, ಸರ್ಪಾನುಭವಗಳ ಸಾರವನ್ನೇಲ್ಲ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಕೀರಿಯರು ಕೈರಿಯರಿಗೆ ಕೈಯೆತ್ತಿ ಕೊಡಲು ಅನುವಾಯಿತು

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಕಾಸದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ, ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಬರೆಹಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಮರ್ಯಮಾನ ಸ್ಥಾನವು ದೊರೆಯುವದು ಆಧಿವಾ ಭಾಷೆ ಬರೆಹಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಗತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರ ಈ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ವೇಗದಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರಲ್ಲ ಎಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಯಾವ ಭಾಷೆ ?

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ. ಕನಿಷ್ಠ ಸಾಮಿರಾರು ಬಾಯಿ ಭಾಷೆ ಬರೆಹದ ಭಾಷೆಗಳು ಇವೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತು ರನ್ನು ಲಿಪಿರಹಿತ ಇದ್ದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಾನವೀ ಗುಂಪುಗಳು ಮಾತಾಡುವಂತವು ಇವೆ. ಇಂಥ ಅಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸೇರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಲಿಪಿಬದ್ಧ ಭಾಷೆ ಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವದು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಬಾಯಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ೪೦ಂಥ ಸಾಹಿತ್ಯಾದಿಗಳು ಸ್ವಿರಾಷಣವಾಗಿಲ್ಲ, ನಿರಾಷಣವಾಗಲು ಈಗ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕಿರುವ ಶಯ್ಯಭಾಂಡಾರವು ಮಾತ್ರ ಆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವದು. ಲಿಪಿಬದ್ಧವಾಗಿ ಗ್ರಂಥಸ್ಥವಾದ ಭಾಷೆಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೦೦ ಇರಬಹುದು. ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬನೇ ಮನುಷ್ಯನು ಅರಿತಿರುವದು ಸಾಧ್ಯ ವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಅರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನೇಲ್ಲ ಬರೀ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆಯಬೇಕಾದಿತ್ತ. ಅದು ಬರೀ ಕಣ್ಣ ಸಾಧ್ಯವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಶಕ್ಯಪೂ ಅವ್ಯವಹಾರ್ಪೂ ಅಯೋಗ್ಯಪೂ ಇರುವದು. ಸಾಮಾನ್ಯತಃ ವ.ಸ.ಷ್ಕ್ರೀನು ತಾನು ಯಾವ ಪ್ರಮೇಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಪಾರಂತದಳ್ಳಂವನನೂ ಯಾವ ಜನರಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವನೂ ಅಯಾ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತು ಕೊಂಡರೆ ಸಾಕಾಗುವದು. ಭಾಷೆ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಭಾಷೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಸಂಡಿತರು ಇಲ್ಲವೇ ವಿಜಾಪ್ತಾನಾದಿಗ ಇನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವರು ದೇಶಪರ್ಯಟಕರು ಹೇಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತರೆ ಕಲ

ಯಬಹುದು ಸುಮಾರು ೪೦ ಭಾಸೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತ ಪಂಡಿತರು ಹಲವರಿರುವರು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಬಹುಶಃ ೩೦ದೇ ಭಾಸೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದವರು, ೩೦ದೇ ಭಾಸೆ ಕಲಿಯುಲಿನವರಿಂದಿರು. ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಹೆಚು, ಭಾಸೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಜಾಣತನದಿದ್ದರೂ ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಭಾಸೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತ ಹೋಗುವದು ಸಮಂಜಸವಾಗಲಾರದು. ಅದು ಕಾಲಾಪವ್ಯಯವೇ ಸೈ. ಈ ಬಗೆಯ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಭಾಸೆ, ಲಿಪಿ ಮುಂತಾದವುಗಳತ್ತ ನಾವು ನೋಡುವದು ಅವಶ್ಯ.

ಭಾಸೆಯೆಂಬುದು ಸಾಧನ ಮಾತ್ರವು. ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಗತಿ, ಮನುಷ್ಯನ ವಿಕಾಸ, ಕಾಂತಿ, ಸುಖ, ಜ್ಞಾನ, ತೇಜ ಇವುಗಳಕ್ಕೆ ಪಕಾಸ ಇದೇ ಸಾಧ್ಯವು. ಈ ವಿಕಾಸ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಭಾಸೆಯು ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನವು. ಅದು ಸುಲಭವೂ ಸಹಜವೂ ಸುಂದರವೂ ಇದ್ದು ಹ್ಯಾನ್ ನಮ್ಮೆ ನೇಳೆ ಶಕ್ತಿಗಳ ಆಪವ್ಯಯವಾಗದೆ. ನಾವು ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸಾಗಬಲ್ಲಿವು. ಹರಿಕು ಮುರುಕು, ಕೊರಟ್ಟು ಮುರಾಟ್ಟು ಸಾಧನವಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯದತ್ತ ಬೇಗ ಸಾಗುವದು ಕಲಿಣವಾಗುವದು. ಮೇಲಾಗಿ ಭಾಸೆಯು ಕೇವಲ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಜೀವನದ ಶಫವಾ ವಿಕಾಸದ ಸಾಧನವನ್ನೇ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕರಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ವಿಕಾಸದ ಸಾಧನವಿರುವದು. ಒಬ್ಬನೇ ಇರುವಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು, ೩೦ದೇಡಂದೊಡನೆ ಭಾಸೆಯು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಂಟಾಗುವದು. ವಿದ್ಯುತ್ತಪ್ಪಾಹವು ಒಂದೆಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಹೋಗಲು ಆಕಾಶದ ಆಧಾರವು ಬೇಕಾಗುವಂತೆ, ಸೀರು ಒಂದು ಬದಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿ ಹರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಕಾಲುವೇ ಬೇಕಾಗುವಂತೆ, ವಿಚಾರನಾಹಣಕ್ಕೆ ಭಾಸೆ ಬೇಕು. ಆ ಭಾಸೆ ಉತ್ತಮವೂ ಪರಸ್ಪರಿಂಗ ಚನ್ನೊಗೆ ತೀಕ್ಷಯವಂತಹದೂ ಯಾವದೆ ಅಡಚಣೆಯನ್ನು ಅಂಟು ನೂಡಿದೆ ಇರುವಂತಹದೂ ಇದ್ದರೆ ಪರಸ್ಪರ ಘಳಕೆಯ ಕೆಲಸವು ಸುಕರನಾಗುವದು.

ಅಂಥ ಭಾಸೆಯಾವುದು, ಅದು ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಅದರ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನು?

ತಾಯಿ ತನ್ನ ಹೊಲೆ ಹಾಲುಣಿಸಿ ಮಗುವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಳು. ಆ ಹಾಲಿನೊಡನೆಯೆ ಮಗುವಿಗೆ ಮುದ್ದು ನೂತುಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವಳು. ಆ

మాతుగళింద మగువిగె జగత్తిన గురుతాగువదు. ఆదే కూసు కలి
యువ వేడలు మాతుగళు. ఆదే భాషేయిందనే మగువిన ప్రథమ
పరచయి. ఆ మాతుగళల్లి ఒందు సక్షణతే, స్వాభాషకతే, మూల
ఫలత భావస్థగళల్లి స్వీసర్లి క ప్రతిబింబ ఇరువదు ఆదే తాయ్యుడి
తథవా మాక్ష్యభాషే ఎససువదు. ఒందే మాక్ష్యభాషేయుళ్లవరు ఈ
సోడ్డె ప్రమాణదల్లి బహుశంఖ్యంగా యాన సాంతదల్లిరువరో ఆ
ప్రాంతదల్లి ఆ భాషేయు ప్రాంత భాషేయాగువదు. అంధల్లి జనర
స్వభాషే, ప్రాదేశిక భాషే, ప్రాంత భాషే ఒందే ఇరువదు. ఆయా
ప్రాంతద వాతావరణదల్లి ఆదే నుడియు నినాదవు స్వాభావికవా
గియు తుంబికొండిరువదు. ఆదే భాషేయు బింబవై ఎల్లీల్లియూ
కాణువదు. ఆ భాషేయు ఉపభాషేగళు అథవా బాయి భాషేగళు
కలవు ఇరటల్లవు. ఆవు ఒందే గిడద టోంగెగళంతే, ఒందే నదియు
తాబేగళంతే ఒందక్కొందు హోందికొందు ఇరువు.

ఆయా ప్రాంతద జనర నిక్షేపవకారాదిగళు ప్రాంతియు భాషే
యల్లియు నడేయువవు. ఆల్లది అవర ఇతికాస, పరంకరే, సంస్కృతి,
జ్ఞానభాండార, ఆనుభవ, జూణతన, ఇనెల్ల హంగూ ఆవర దోషాన
శోసగళు సక ఆయా భాషేయ వివిధ వాష్ట్యయదల్లి ఆఁకవాగిరు
వదు స్వాభావిక. ఆదేల్ల ఆయా ప్రాంతదల్లి ముట్టి బేళిదవన సోత్తు.
ఏ ఎల్ల చొక్కుసద కేలిక్కే ఆ భాషేయ మూలకనే దోరేయువదు గణ్ణ
వాద, సంస్కృతయవాద యావది మాతన్ను ఆయా ప్రాంతద లేఖ
కరు తన్న భాషేయల్లి బరెదిదదే ఇలారరు. సాక్ష్మ్య మహత్వద
మతు, సుందర వాష్ట్యయవన్ను యాన జనాంగదవరూ ఆళయగొడ
లారరు. నేడరచనేయాదాగ ఇన్న బరెకద కలే ముట్టిరలీల్లవంతే.
ఆదరూ జూణూ తప్పదే కంఠస్థ మాది ఆగిన జనరు సుమారు సావిర
వరుషగళ వరిగే ఆవన్ను శంరష్టిసి పీళగెయింద పీళగెగే అమోల్స
వాద ధనవెందు కోడుత్త బందరు, ఎందు పండితరు హేళువరు.
తాత్పర్యనేనందరే, యాన అపార జ్ఞాన అనుభవాదిగళన్న స్వాస్తి

గళು ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ಮಿದುಳನಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿ ಸಿದುವದು ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಅವುಗಳನ್ನೇಲ್ಲ ೭೦ದು ಭಾಸೆಯು ಸಾವಿರಾರು ವರು ಷಗಳ ವರೆಗೆ ವಾಜ್ಪ್ರಯರೂಪದಿಂದ ಕಾದಿತೆಬಲ್ಲದು. ೭೦ದು ಪ್ರಾಂತದ ಇಲ್ಲವೇ ಜನಾಂಗದ ವಾಜ್ಪ್ರಯವೆಂದರೆ ಆಯಾ ಜನರ ಆನೇಕ ಹೀಳಿಗಳ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಪರಂಪರೆಗಳ ನಿಷಿಂಟು ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಗ್ರಂಥ ಎಂದರೂ ಸಲ್ಲ. ವರು ವೇದೋಪನಿಷತ್ತಗಳ ಕಾಲದ್ವಿಜನರ ಜ್ಞಾನವು. ಅವರ ಶೂರಪ್ರಸರ, ಸುಖ ದುಃখ, ಸ್ವಭಾವ, ವಿಚಾರ ವ್ಯವಹಾರ ಇತ್ಯಾದಿ, ಆಗ್ರಂಥಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೇ ಆಗುವದು. ಈಗ ಉಸುಬಿನ ಕೆಳಗೆ ನೂರಾದು ಅಡಿ ಹುಗಿದುಹೊಡ ಬ್ಯಾಬಿಲೋನ, ಸಿನೇವಾ ಮುಂತಾದ ಪಟ್ಟಣಗಳ ರಹಿವಾಸಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ರೀತಿ ನಡತೆಗಳು, ಮಿಸರ ದೇಶದ ಜೀವನಾಂಶಗಳು ಅವರವರ ‘ಬಾಣ ಭಾಷ’ (ಕುನಿಫಾರ್ಕ), ‘ಚಿತ್ರಭಾಷ’ (ಕಾಯರೊಗ್ಲಿಫ್) ಗಳ ಸಾಧನದಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ತಳಿಯುವವು. ಭಾಸೆ ರೂಪಗೊಂಡು ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ವಾಯಿತೆಂದರೆ ಅದು ಇವೆಂದು ಮಹತ್ವದಾಗುವದು.

ಭಾಸೆಯೆಂಬುದು ಸ್ವವಿಚಾರ ಪ್ರಕಾಶನದ, ವಿಚಾರವಿನಿಮಯದ, ವಿಚಾರವಿನರ್ಯಾಯ, ವಿಕಾಸದ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ, ಜ್ಞಾನಸಂಗ್ರಹದ, ಉತ್ತಮ ಸಾಧನವೆಂಬ ನಾತು ನಿಜ. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಭಾಸೆಯು ಆಂಥ ಉತ್ತಮವೋತ್ತಮ ಸಾಧನವಾಗಬಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಡಲಿಕ್ಕಬೇಕು. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರಿರಂಥ ಶಿಕ್ಷಣಪಟಗಳು, ಗಾಂಧಿರೆಯ ವರಂಥ ವಿಚಾರಪರಾಯಣರು, ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲರಂಥ ಉಚ್ಛರದೇಶಭಕ್ತರು ಪಾರಂತೀಯ ಭಾಸೆಗಳ ಮಹತ್ವಯನ್ನು ವಿಧವಿಧದಿಂದ ಬಣ್ಣಿಸಿರುವರು. ಶಿಕ್ಷಣದ ನಾಧ್ಯಮವನನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಡದೆ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಸೆಗಳನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಡಾ. ಮೇಕಂರಿಂ, ಡಾ. ಆಮರನಾಥ ರುಂಗ, ರೆ. ಹಾಲಂಡ, ಮಿ. ವರ್ಡ್‌ಪ್ರಾರ್ಥ ಮುಂತಾದವರು ಈ ವಿಷಯವನನ್ನು ಬಹಳ ಒತ್ತಿಹೇಳಿರುವರು ಸರಕಾರದವರು ನೇಮಿಸಿದ ಸ್ವಾಡಲರಕ್ಷಿಂಜನ್‌ಹಾಂಟ್‌ಚಾಂಟಾಗ್ ಕವಿಶನ್, ಆರ್ಬಟ್‌ವುಡ್ ಕವಿಟಿ ಮುಂತಾದವರು ಸಹ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಸೆಯನ್ನೇ ನಾಧ್ಯಮ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೇಹೋಡರೆ ವಿಧಾಯಿ

ಗಳ ಶಕ್ತಿಯ ಅವನ್ಯಯವಾಗುವದು, ವಿಕಾಸಶಕ್ತಿ, ಕುಂಭತವಾಗುವದು ಎಂದು ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಮಿದುಳಂಗಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಿಂದ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು, ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗವಶಾತ್ ಉಕ್ಕೆ ಬರುವ ಭಾವನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾಸೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರಬಲ್ಲವು. ಎಚ್. ಎನ್. ಬ್ರೈಲ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಲೇಖಕನು ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ, ‘ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಭಾಸೆಯಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಸಚಲ್ಲಿವು, ಅದೆಂದರೆ ಸ್ವಭಾಸೆ. ಒಂದೇ ಭಾವೆಯು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗರ್ಭತಾರ್ಥ, ಸಂಚಿತಾರ್ಥ, ಮುಂತಾದವುಗಳು ನಮಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲವು. ಆ ಭಾವೆಯೇ ದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತ್ರಭಾಸೆ. ತಾಯಿಯ ತೋಡೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ತೋಡಲುತ್ತ ಕಲಿತ ಭಾವೆಯದು. ಅದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯು ಭಾಸೆ, ದೇವರಿಗೆ ಮೊರೆಯಿಡುವ ಭಾಸೆ. ನಮ್ಮ ಸುಖದು:ಖದ ಪ್ರಥಮ ಅಭಿಷ್ಯಕ್ತಿಯು, ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳ ಪ್ರಥಮ ಸೆಫ್ರೋಟವು ನಮ್ಮ ತಾಯ್ಯು ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಯಿತು. ಆ ಭಾಸೆ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾವುದನ್ನಾದರೂ ಚೋಧ ಭಾವಾಡಲೆತ್ತಿ ಸುವುದೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹೈರಾಣಮಾಡಿದಂತೆ. ಇಪ್ಪೇ ಅಲ್ಲ ಅವರ ಮನಸಿನ ಸ್ವತಂತ್ರ, ಹಂಡಾಟಿವನ್ನೇ ತಡೆದಂತೆ,’ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾವೆಗಳನ್ನು ದುರ್ಲಟೀಸ ವದು ಎಂಥ ಫೋರೆ ಅಪರಾಧವಿರುವದೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು.

ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯ ಹಲವೊಂದಿಂದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾವೆಗಳು ಈ ಕ್ಷೇಣಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಪ್ನವಿರಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದ ಕ್ಷೇಣಕ್ಕೆ ನಾವು ಪರಕೀಯವಾದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾವೆಯನ್ನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹೊಳೆಯಿಸಿದ್ದೀರುವುದು ತಪ್ಪು. ಮನೆಯನಳು ಮಾಡುವ ಆಡಿಗೆಗೆ ತಡವಿದ್ದರೆ ನಾವು ಶ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ತಡೆಯ ಬೇಕು ಹೊರತು ನಂಬರ ಮನೆಗೆ ಉಟಕ್ಕೆ ಹೊಳೆಯಿಸಿದ್ದು ಸನುಂಜಸವಾಗ ಲಾರದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾವೆಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರಗತಿಶೀಲವೂ ಜೀವಂ ತಪ್ಪು ಇರುವವು. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಜನರ ಬಾಯೋಳಗೆ ಇರುವ ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಭಾವೆಯು ಒಂದು ಜೀವಂತ ವಸ್ತು ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆಯಾ ಜನರು ಎನ್ನು ಚಟ್ಟಿವಟಿಕೆಯುಳ್ಳವರೂ, ಜೀವಂತರೂ,

ವಿಕಾಸ ಶೀಲರೋ ಅದೇ ಪ್ರವಾಣದಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಷೆ ಪ್ರಗತಿಪರವಿರುವದು. ನಿತ್ಯಶಾಪಯೋಗದ ಮೂಲಕ, ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳೊಡನೆ ಆಗುವ ತಿಕಾಂಟಿ, ಬರುವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೂಲಕ. ಹೊಸ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳ ಪ್ರಕಟನೆ ಗಾಗಿ ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳ ರಚನೆಯು ಅನಶ್ಯಕತೆಯ ಮೂಲಕ ಜೀವಂತ ಭಾಷೆ ಒಂದು ಹೆರಿಯುವ ನವೀಯುಂತೆ ಇರುವದು. ಹೊಸ ಶಬ್ದನಿರ್ಬಾಣ, ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯರೂಪ ಧಾರಣ ಇವು ಭಾಷೆಯು ಜೀವಂತತವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯಗಳಿಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಇನೆರಡಿಲ್ಲವೇ ಯಾವ ಭಾಷೆಯೂ ಬದುಕಿ ಬಾಳಿಗಾರದು, ಸ್ವಾನಲಂಬಿಕಾಗಳಾರದು; ಮುಂದಡಿಯಿದುವದಂತೂ ದೂರವೆ ಉಳಿಯಿತು.

ಭಾಷಾನ ಗುಣ ಪ್ರಾಂತ.

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗೆ ಇದ್ದ ಶೈಷ್ಟಸ್ಥಾನ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತ ವಿರುವ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಮಾಹತ್ಮೆ, ಆಯಾ ಜನರ ವಿಕಾಸ ಆಯಾ ಭಾಷೆಗಳ ಮುಖ್ಯಂತರವೇ ಆಗುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಎಂಬ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗ ಇನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಿಸಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ತನ್ನ ಕಾರಭಾರದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಾಷಾನುಗುಣ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಂರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಯೆಬಿಟ್ಟಿತು. ಸ್ವರಾಜ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ನುಗುಣ ಪ್ರಾಂತ್ರಗಳೇ ಏರ್ಪಡಿಕು ಎಂದು ಅದು ಸಾರಿತು. ತಾನು ಮಾಡಿದ ಸ್ವರಾಜ್ಯಾಫಿಲ್ನಿನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರಿತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಚಾರವಾಡಿತು. ಕೇವಲ ಭಾಗೀರಾಲಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಧಿಸುವಾದರೆ ಬಹುಕೃತಿವಾಗುವದು. ಪ್ರಾಂತವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಗುಡ್ಡ, ಗಿಡ ಅಥವಾ ನದಿ, ಕೆರಿಯಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯ ಬೆಳೆ ಖನಿಜಗಳಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಂತ ವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಏಕೋಭಾವ, ಸಮರ ಸತೀ, ವಿಚಾರಗಳ ಏಕರೂಪತೆ ನೆಲಿಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಏಕ ಭಾಷೆಯೇ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರಕರನಾಗಬಲ್ಲದು. ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ, ವ್ಯವಹಾರ, ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರ, ಸಭೆಸನ್ಯೇಲನಾದಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಎಲ್ಲ ಸುಸೂತ್ರ, ಸಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಾವಾನಸ್ಯರು ರುಚಿಗೊಂದು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯನರಿ

ದ್ವಾರೆಯೇ ಆನುಕೂಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಅಶ್ವಿ ಸಿಜವಾದ ಲೋಕಸತ್ತೀ ನೇಲೆಗೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿಯೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನು ಭಾಷಾನುಗುಣ ಪೂರ್ವಕರಚನೆಯ ಭಲವನ್ನು ತೋಟ್ಟಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ

ಭಾಷೆ, ಪ್ರಾಂತ ಭಾಷೆ, ಭಾಷಾನುಗುಣ ಪ್ರಾಂತ ಇನ್ನಾಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತದ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕೆಂದ್ರ್ಯ. ಅಮೇರಿಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತದವರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ಸಿಂಪಿಯಂದ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮೆ ನಮ್ಮೆ ಕರ್ತವ್ಯದ ದಿಗ್ರಿಧ್ಯಾನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವಿದೆ.

ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಒಹಳವೆಂದರೆ ಗಾ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆಗಳಿವೆ. ಅನುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಒಹಳ ಹಳೆಯದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಎರಡು ಸಾಮಿರ ವರುಹಗಳ ಇತಿಹಾಸವು ಇರುವದು. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ದಾದ ಭಾಷೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು ದೂರವಿಡ ವರ್ಗ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಸ್ಕಾರ ವರ್ಗ. ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳ ಈ ದಸ್ತೀಣ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ನಾಲ್ಕು ಭಾಷೆಗಳು ದೂರವಿಡ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವುಗಳು. ಉಳಿದವೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವುಗಳು. ಕನ್ನಡವು ತನ್ನ ಭಾಷಾಸಹೋದರಿಯ ರಿಂದ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೆತ್ತಿದ್ದ್ವಿಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ಪುಷ್ಟಿಪಡೆದಿರೆ ಕನ್ನಡವು ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ವಲಿದ್ದರೂ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ವಿರುವದೆಂಬಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ವಿಲ್ಲ. ಈಹೊತ್ತು ಯಾವಡೆ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಂಸ್ಕಾರಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ವೃತ್ತಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ನೂರಕ್ಕೆ ಅರವತ್ತೊಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ತನ್ನ ಮಿಶ್ನಾನೆ ತದ್ವಾನ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುವದು ನಮ್ಮೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಕೆಲ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇರೆ ಇದರೂ ಅದನ್ನು ಬರಿಯವ ರೀತಿ, ಅಲಂಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರ, ನಮ್ಮೆ ಭಂದಸ್ಸಿನ ಬಹುಭಾಗ, ಶೈಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದೂಪಗಳು ಮುಂತಾದವು ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಎತ್ತಿದ್ವಾರಾಗಳು. ಕಂದ, ಷಟ್ಟದಿ, ಚೌಪದಿ, ತ್ರಿಪದಿ, ರಗಳೆ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಬಟ್ಟಿರೆ ಅನೇಕ ವೃತ್ತ

ಮುಂತಾದವಗಳೆಲ್ಲ. ನಾಟಕ, ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಚಂಪೂ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪಗಳೆಲ್ಲ ಶುಭ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಕೊಂಡವುಗಳು. ತವರುಮನೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಯಾವದೇ ಬಗೆಯ ಸಂಕೋಚನಿರ ಲಾರದು. ಅಂದಬಳಕ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಚೇಕಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈನ್ನ ದಕ್ಕೆ ಸಂಕೋಚನೇಕೆ? ಮುಂದೆ ಪರ್ಯಾಯನಾ ಅಥವಾ ಫಾರಸಿ ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧ ಒಂದಾಗ ನಾವು ಹೆಲವು ಉದ್ದು, ಅರಿಬಿ, ಫಾರಸಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಆತ್ಮಸಾತ್ರ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆನು. ಜರೂರ, ದರಬಾರ, ಜರಿಸ, ಕಚೀರ, ದವಾಖಾನೆ, ಫೌಜದಾರ, ಅರ್ಧ ಇತ್ಯಾದಿ ತೀರ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಬ್ದಗಳು ಅಬಗೆಯವು. ಮಂತ್ರಿಯಂತೂ ನಮ್ಮನೇರಿ ಭಾಷೆ. ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೀಸ ಭಾಷೆಯೊಡನೆ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ದಾಸ್ತಾದ ಮೂಲಕ ಬಹಳ ಸಂಬಂಧ ಒಂದಿದೆ. ಆಕಾರಣದಿಂದ ಆದರಿಂದಲೂ ನಾವು ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ, ಪಡೆಯುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವೇರನ್, ಸೀನೇಮಾ, ಇಂಜಿನ್, ಮೋಟರ, ಅಸ್ಕ್ರಿಟ, ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನಮ್ಮವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಉಪಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವವಾಗಲಿ, ಹುಗ್ಗಲವಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವದಾಗಲಿ ತಪ್ಪಾಗುವದು. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಆತ್ಮಂತ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವು. ಎಲ್ಲ ಜೀವಂತ ಭಾಷೆಗಳೂ ಈ ಮಾತನ್ನು ಮಾಡೇ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇರಬಹುದು. ಸ್ವಾಭಾವೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಾಣಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕುಗಿ ಇದೆ ಕಳಕೊಳ್ಳಿದೆ, ಅವಶ್ಯವಾದ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಅನ್ವಾರ್ಯವೂ ಕ್ರಮ ಪ್ರಾಪ್ತವೂ ಇಲ್ಲವದು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಭೂತಕಾಲವು ಆತ್ಮಂತ ಉಪ್ಪಲವಿರುವದೇಂದು ಅದರ ಇತಿಹಾಸದ ಮೇಲಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತಿದೆ. ಕದಂಬರ ಅಂದರೆ ಅನೇಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಅದು ಒಂದೇ ಸವನಾಗಿ ಅನೇಕ ರಾಜ ವಂಶಗಳ ಭಾಷೆಯಾದರಿಂದ ಅದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಜ ಭಾಷೆಯಾಗಿ

ಆಗತ್ತು. ಸಾವಿರಾರು ಶಿಲೂಲಿಸಿಗಳೂ ತಾನುಷಪಟಗಳೂ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಸ್ವಪತುಂಗನನ್ನು ವೋದಲುಮಾಡಿ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಪರಿಗೆ ಉದ್ದಾಹಿ ಚವಿಶ್ರೇಷ್ಠರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಬಾಣಗೊಳಿಸಿರುವರು. ವಚನಕಾರರು, ಹಾಗೂ ದಂಡಕೂಟದವರು ಧರ್ಮವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸವಿಗಳ್ನು ದದಲ್ಲಿ ಪಾಮರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಬೋಧಿಸಿರುವರು. ಬ್ರಿಟಿಶ್‌ರು ಬಂದ ಬಳಿಕ ಕನ್ನಡ ಬೋಧಭಾಷೆ ಹೋಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಆ ಸಾಫ್‌ನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಕನ್ನಡವು ಕುಗ್ಗಿತು. ಅದರ ಸಾಪ್ತಭಾವಿಕ ಓಜಸ್ಸು ಮರೆಯಾಯಿತು. ಈಗ ಪುನಃ ಸ್ವಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನವಜಾಗ್ರತ್ತಿಯುಂಟಾದಂದಿನಿಂದ ಕನ್ನಡವು ತಲೆಯೆತ್ತುತ್ತುತ್ತಲಿದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಗತಿ, ದುರ್ತಗತಿಯಿಂದ ಸಾಗಿದರೆ ಅದು ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ವೈಭವವನ್ನು ಪಡೆಯುವದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಸಹೋದರಭಾಷೆಳ್ಳಾ ಯಾವ ಮಟ್ಟಿನ್ನು ಮಂಟ್ಟಿಬಹುದೊಂದು ಅದೇ ಮಟ್ಟಿನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಮಂಟ್ಟಿಬಲ್ಲದು.

ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆಯ ಉಪಯೋಗ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೇ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆ. ಗುಜರಾಧದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾಥಿ, ಅಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ತೆಲಗು, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಮಿಳು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಇರುವಂತೆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಶಾಲೆಗಳ ಭಾಷೆ, ಬೋಧಭಾಷೆ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಭಾಷೆ, ವ್ಯಾಸಾರ-ಉದ್ಯೋಗ-ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಭಾಷೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ ಸಮ್ಮೇಲನಗಳ ಭಾಷೆ, ನಾಟಕ-ಗೀತ-ಸಂಗೀತಗಳ ಭಾಷೆ, ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಚ್ಯಯಗಳ ಭಾಷೆ, ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದ ಭಾಷೆ, ಕೋರ್ಪಸ ಕಚೇರಿಗಳ ಭಾಷೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡವೇ ಇರಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಅಂದರೆ ನಾತ್ರ ನಮಲ್ಲಿಯ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ವಿಕಾಸವು ಆಗಬಲ್ಲದು. ನಾಲ್ಕು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಉಚ್ಚಾರ್ಶದ ಪಡೆದವರಿಗೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು. ಅದರೆ ಅದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಲುಯದು. ಅವರಿಗೆ ಯಾವದು ಉಸ್ಕಾರಕ, ಅವರು ಭಾಗವಹಿಸಲು ಉತ್ತೀರ್ಣನವುಂಟಾಗಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆ ಅವಶ್ಯಕದನ್ನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ನಾವು ಕನ್ನಡ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ನಡೆ ಭಾಷೆ

ಯನ್ನು ಪರೋಗಿಸಿದರೂ ಕರ್ತೃಟಕದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ರುಚಿಗೊಂಡು ”ಭಾಗವಹಿಸಲಾರರು, ಹೊಣಿಗೊಂಡು ಕರ್ತವ್ಯರತಲಾಗಲಾರರು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವದ ಪರಾರ ತಮ್ಮಕಾರಭಾರ ವನ್ನು ತಾವೇ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾರರು.

‘ಜನರಿಂದ, ಜನರಿಗಾಗಿ ನಡೆಸಲಾದ ಜನರ ಸರಕಾರವೇ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಅಥವಾ ಜನಾಧಿಕಾರ’ ಎಂದು ಅಬ್ಜಾಹಾಮು ಲಿಂಕನ್‌ನ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಚನವಿರುವದು. ಇದು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಕಾರ ಭಾರ, ಶಾಸನಸಭೆಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ಇವು ಪ್ರಾರ್ಥಿಕ ಭಾವೇಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯ ಬೇಕು. ಇದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜನಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು ಇರುವದು. ಈ ಹಕ್ಕೆನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವೆಡೆ ಇತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವದೆಂದರೆ ಕೈಕಟೀ ಉಟಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸಿದಂತೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಬಾಯಿಕಟ್ಟಿ ಮಾತಾಡಿಕೊಳಿದಂತೆ.

ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷತಃ ಧೈರಂಗದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಭಗವಾನನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಭಾವೇಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಗಡಚಾದ ಪಂಡಿತಮನ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾವೇಯನ್ನು ಪರೋಗಿಸದೆ ಅವನು ತನ್ನ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಲಿ ಭಾವೇಯನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ರೂಢಿವಿದ್ದಿಂದು ಭಾವೇಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದನು. ಅವನ ಶಿಷ್ಯಪ್ರತಿಷ್ಠರು ಆದೇ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ವಲಂಬಿಸಿದರು. ಇದೇ ಗುಟ್ಟನ್ನಿರತ ಸಾಧುಸಂತರು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಭಾವೇಯ ಮುಖಾಂತರವೇ ಧರ್ಮನೀತಿಗಳ ಪ್ರಸಾರಮಾಡಲು ಜ್ಞಾನಿಸಿದರು. ಜನಜಾಗ್ರತೀಯ ತೆರಿಗಳು ಯಾರೋಪಿಂದದಲ್ಲಿ ಏರಿತಾರಂಭಿಸಿದಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಗ್ರೀಕ-ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾವೇಗಳ ವರ್ಗಸ್ವ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಿ ಫ್ರೆಂಚ್, ಇಟಾಲಿಯನ್, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಜರ್ಮನ್, ಸ್ವೀಡಿಷ್ ಮುಂತಾದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಭಾವೇಗಳ ಪ್ರಾದುರ್ಬಾವವಾಯಿತು. ಅವೇ ಈಗ ಒಳ್ಳೇ ವೈಭವಶಿಲರದಲ್ಲಿ ಮೇರಿಯುತ್ತಿರುವವು. ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನಂದರೆ, ನಿಜವಾಗಿ ಜನಜೀವನದ ವಿಕಾಸವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹಾಗು ಅದು ಆಗುತ್ತೋದಂತೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಭಾವೇಯಲ್ಲಿಯೇ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲ್ಕುಬೇಕು. ಯಾವು ದೊಂದು ಶೈಲೀಕ ಇಲ್ಲವೆ ಮಂತ್ರ ಅದು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿದ್ದಾಷ್ಟಂಕ್ಕೆ ಧಾರ್ಮಿಕ

ವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದರಿಂದ ಧರ್ಮಚೋಧವಾಗುವದೀಗೂ, ಧರ್ಮಜಾಗ್ರತ್ತಿಯುಂಟಾಗುವದೀಗೂ, ಧರ್ಮಸ್ಥಾರ್ಥ ಸ್ಥುರಿಸುವದೀಗೂ ಅದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ.

ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ

ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆಗಳು ಇನ್ನು ಮಹತ್ವದವು ಎಂದ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಕುರತು ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತದವರ ಕರ್ಮನ್ಯಗಳೂ ವಿಶೇಷ ಹೊಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಪರಾವರ್ತನೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಶರ್ವತೋರಿಪರಿ ಪುಷ್ಟವೂ, ಪಾಷ್ಟವೂ ಸುಂದರವೂ ಆಗಿ ಸರೀಕ್ರಿತಮಾನಾಧನವಾಗುವಂತೆ ನಾವು ಹೊಗಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಈನ್ನದೆ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ತೃ ಟಿಕಣಿರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನೇರಿಡುಹುದು

ಮೊದಲನೆಯ ಮಾತ್ರಿಕರೆ, ಕೆರ್ನೂಟಿಕದ ಸರ್ವಾಂಗಿನ ಉನ್ನತಿ-ಉದ್ದಾರಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಸಾರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಈನ್ನದ ನುಡಿಯ ಬಗೆ ಆತ್ಮಂತ ಪ್ರೇಮಾದರಗಳನ್ನು ತಾಳಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮವಿರದಿದ್ದರೆ, ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆಯು ನಮ್ಮಿಂದಾಗದು. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರೇಮವನೆಂದರೆ ಆನ್ಯನೆರೆ ಹೊರೆಭಾವೆಗಳ ದೈಂಷಪತ್ರಿ. ಇಸ್ತೇ ಆಲ್ಲ, ಸ್ವಭಾವೆಯ ಪ್ರೇಮ ಅನ್ಯಭಾವಾ ಪ್ರೇಮ ಇವು ಪರಸ್ಪರವಿರೂಧಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನ್ಯಭಾವಾಪ್ರೇಮ ಇದರ ಅರ್ಥಸ್ವಭಾವಾತ್ಮಕ ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ವಭಾವೆಯ ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ವಭಾವೆಯ ವಿವಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಬಾಭ್ಯಂತಿಗಳ ಬಲಿದಾನ ಎಂದು ಯಾರಾ ತಿಳಿಯಿಕೊಡು. ಮೇಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರೇಮಾದರಗಳು ಸಾಧಾರಿತಾದಿಂದ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವಾನವು ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಿರಬೇಕು. ತಾತ್ಮಕ ಭಾವನಾವಶತೆ ನಮಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿಲಾರದು ಸಾಧಾರ ಮತ್ತು ಸಜ್ಞಾನವಿದ್ದ ಅಭಿವರ್ಣನ-ಪ್ರೇಮಾದರಗಳಿ ನಮಗೆ ಅನಂತ ಕವ್ಯನವ್ಯಾಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಯೂ ಮುಂದರಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲವು. ಆರ್ಥಾತ್ ನಮ್ಮ ನುಡಿಯ ಇತಿಹಾಸ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಸೌಷ್ಠಿವಗಳು, ಬಲಾಬಲಗಳು, ಗುಣದೋಷಗಳು, ಚನ್ಮಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಗೆಂತ್ತಿರಬೇಕು. ಅಂದರಿಯೇ ನಮ್ಮಿಂದ ಆ ಭಾಷೆಯ ನಿಜವಾದ ಸೇವೆಯಾಗುವದು.

ನಮ್ಮ ನುಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾವಾ ಬಂದಿವರಲ್ಲಿ, ನೇರಕೊರೆಯವರಲ್ಲಿ, ಪರಮೀಶದವರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾನದ ಮೂಲಕ ನಿನಾದರೂ ತಪ್ಪು ತಿಳವಟಕೆ ಗಳಿಧರೆ, ಉದಾಹಿಸಿನತೆ ತಿರಸ್ಕಾರಗಳು ಉಂಟಾಗಿಧರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಜ ಜ್ಞಾನದ ನಿರ್ವೇದನದಿಂದ ನಿರ್ಂತೂಲಗೊಳಿಸುವದು ಎರಡನೇಯ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಯಾವ ಅಚ್ಚಾನವೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಮವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೆ ಇರುವವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾವಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಚ್ಚಾನವಿದ್ದರೆ ಅದು ತೀರ ಅಕ್ರಮವು. ತಾಯಿ ನಾಡಿನ ಅಚ್ಚಾನವು ಅಕ್ರಮವಿದ್ದಷ್ಟೇ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತದ ತಾಯಿ ನುಡಿಯ ಅಚ್ಚಾನವೂ ಅಕ್ರಮವಿದುವದು. ಅಚ್ಚಾನ, ತನಕ್ಕುಲಕ ಉಂಟಾದ ಅನಾಸ್ಥೆ ಅನಾಡಾರಗಳಿಂದೋಽಹದ ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳು. ಕನ್ನಡವೆನ್ನಾತ್ಮ ಭಾವಿ ಇದ್ದವರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾನ ಅನಾಸ್ಥೆಗಳಿಧಿ ರಂತೂ ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಆವರಂಧನೆ ಸ್ವೇ. ಈ ಬಗೆಯ ಅಸರ್ವ ಪರಂಪರಾಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದಾದ ಅಚ್ಚಾನ ವನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸುವದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಾಂತಿಕನ ಕರ್ತವ್ಯವಿರುವದು.

ಮೂರನೇಯ ನಾತೀಂದರೆ, ಇನ್ನೊಂದಿಡಿಗೆ ಈ ಹೊದಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಕ್ರೀತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಕನ್ನಡದ ಉಪಯೋಗ ಸಡೆಯುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ, ಆಚಾರ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬದನೇಕಾಯಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ, ಎಂಬ ನಾಯದಂತೆ ಆಗುವದು. ಯಾವದೆ ತತ್ತ್ವದ ಜೀವಾಳವು ಅದರ ಉಚ್ಛರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಪಾದನಾದಿಗಳಲ್ಲಿರದೆ ಇದರ್ತು ನಿಷ್ಕಾಪಣೆ ಲಾಭ ಇರುವದು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ವಾಡಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಭಾವೇಯ ಸಾರ್ಥಕ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಅಡಿಗೆಮಾಡಿ ಮನೆನ್ನುಳಿಗೆ ನೀಡದೆ ಹೋದಂತೆ ಆಗುವದು. ಅದುದಿಂದ ಸಾರ್ಥಕ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ, ಅಕ್ಷರ, ಸಾರ; ಸುಲಭ ರುಚಿಕ್ಷಾಪ್ಯಾದ ಆರೋಗ್ಯಕರ ನಾಜ್ಯಾರ್ಥ ನಿರ್ಬಾಳೆ ಇವೆಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಿಕೂ. ಹಳ್ಳಿ, ಪಳ್ಳಿ, ಗಳೆಲ್ಲಿ ಸಹ ವಾಚನಾಲಯಗಳ ಹಾಗೂ ಚರಪುಸ್ತಕ ಕಾಲಯಗಳ ಸಾಫಿ ವನೆ ಅವಶ್ಯ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಾಟಿಕೆ, ಪುರಾಣ, ಕೀರ್ತನೆ, ಭಜನೆ, ದೊಡ್ಡಟಿ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಾಂಗೊಟ್ಟಿ ಭಾವಿಯ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳುಯೋಗ್ಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಇದು ನಾಲ್ಕನೇಯ ಕರ್ತವ್ಯವು.

ಭಾನೀ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಸಾಧನವು ವಾತ್ರ. ಶಾಂತ, ಪ್ರಸ್ತು, ತುಪ್ಪ, ಸಮರ್ಪ
ವೀರವತ್ತರ, ಶ್ರೀಷ್ಟ ಸವಾಜ ನಿರಾಳನೆ ಸಾಧ್ಯವು. ಚೇಂಗ ಸಾದಿಸೆ
ಬೇಕಾದರೆ ಸಾಧನವು ಉತ್ತಮವಿರಬೇಕು. ಸುಲಭಶಬ್ದಭಾಂಡಾರ,
ಉತ್ತಮ ನಿಘಂಟು, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ, ಸುಂದರ ಶೈಲಿಯ ಪ್ರಚಾರ,
ಸುಬಧ್ರ ವಾರ್ಷಕರಣಾದಿಗಳ ಲೇಖನ, ಲಿಪಿಬಧ್ರ ಭಾಷೇಂ ಏಕರೂಪತೆ
ತರುವಿಕೆ, ಲಿಪಿ ಸಾಧಾರಣೆ, ಒಳೆ ಅಚ್ಚುಕೂಟಗಳ ಸ್ವಾಪನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಧನ
ಗಳಿಂದ ಭಾಷಾ ಸಾಧನವನನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವೇ ಬೇಕು. ಇದು ಆಯ್ದನೇಯ
ಕರ್ತವ್ಯವು.

ವಕ್ಕೆತ್ತು, ಲೇಖನ, ಲಾವಣೀ, ಕಾವ್ಯಗಾಯನ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ
ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಧೀಗಳನ್ನೇ ಏಡಿಸಿ ಇತರ ರೀತಿಯಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯ
ರಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ಸಾಹಯುಕ್ತ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕು. ಇವುಗಳಿಂದ ಭಾಷೆಯ ಸಾಮರ್ಪ್ಯ ಸೊಂದರ್ಶಿಗಳ
ಪ್ರದರ್ಶನಪೂರ್ವ ಆಗುವದು ಇದು ಆರನೆಯ ಕೆಲಸ.

ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಅತ್ಯುನ್ನತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು
ಪ್ರಾಂತಿಕರು ಯತ್ತಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು ಆದರೆ ಭಾಷೆಯಿದು ನಮ್ಮ ಮನ
ಸಿನ, ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಬಿಂಬವು. ನಮ್ಮ ಮನಸು ಹಾಗೂ ಜೀವನದ ಮಟ್ಟೆ
ಎಸ್ಯೋ ಅಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಏರಬಲ್ಲದು ಎಂಬ ವಾತನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಟ್ಟು
ಕೊಂಡು ಸದೆಯಬೇಕು ಅಷ್ಟಗಳ ಮಟ್ಟಿನ್ನೇರಿಸುವದು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಶ್ರೀಷ್ಟ
ಕರ್ತವ್ಯವು.

ದುರ್ದಲ್ಲಕ್ಷದಿಂದ ಹಾನಿ

ಯಾವ ಪ್ರಾಂತವು ತನ್ನ ಭಾಷೆಯ ಯೋಗ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸತತ ಉವ
ಯೋಗ, ಸುಧಾರಣೆ, ಪ್ರಸಾರ ಇವುಗಳತ್ತ ದುರ್ದಲ್ಲಕ್ಷದ ವಾಡುವದೂ ಆದು
ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಹಾನಿಗೆ ಈಡಾಗುವದು. ಈಗ ನೂರಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ
ನಾವು ಕೇವಲ ಪರಕೀಯವಾದ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗೆ ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು
ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹೀನಾಯಿಸುತ್ತೇ ಬಂದುದರೀದ ನಮಗೆ ಆವಾರ

ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವದೇ ರಾಷ್ಟ್ರಪದಲ್ಲಿ ಪರಭಾವೆಯೆಂಬುದು ಚೋಧ ಭಾಷೆ ಇಲ್ಲ. ಹೀಂದುಸ್ತಾನವೇ ಒಂದು ಅಂಥ ದುರ್ದ್ವವಿದೇಶವು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಗುಲಾಮಗಳಿಗೆ ಹೀಂದುಸ್ತಾನವು ಒಳಗಾದುದೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣ. ನಮ್ಮ ತರುಣರ ಹಕ್ಕೆಂಟಿ ವರುಷಗಳು ಕೇವಲ ಒಂದು ಪರಕ್ರಿಯ ಭಾಷೆ ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುವವು. ವಿಚಾರಶಕ್ತಿ, ಕೆಲ್ವನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕೃತಿಮಾತ್ರ ತಡೆಯುಂಟಾಗುವದು. ಭಾಷೆಯೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ. ಅದರೊಡನೆ, ಅದರ ಗುಂಟು, ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆ ವಿಚಾರ ಪದ್ಧತಿ, ಆ ಮನೋರಚನೆ, ಆ ಪರಂಪರೆ ಇವೆಲ್ಲ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದು ಸೇರುವವು. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ತರುಣರು ವಿಚಾರ ದಾಷ್ಟುಕೊಂಡಿ ಒಳಗಾಗುವರು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅವು ಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾದ ಪೂರ್ವ ಪರಂಪರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮುಂತಾದವು ಮೂಲಿಗುಂಪು ಆಗುವವು. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹೀನ ಬುದ್ಧಿಯು ಉಂಟಾಗುವದು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾನಿಯೆಂದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸುತ್ತಿಕ್ಕೆ ರೆನಿಖೆಜ್ಞವರು ಜನಸಾಮಾರ್ಗದಾಡನೆ ಬೆರೆಮದೆ ಆರಿಸಿಟ್ರೋಟೆ ಬೇರೆ ಯುಳಿದು ಬಂದ. ಪ್ರತೇಕ ಜಾತಿಯವರಾದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಲು ಅವರು ಅನಮ್ಮಾರ್ಥಾದುಮೂರು ಕಂಡುಬರುವದು. ಅವರು ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಾನವಪ್ರತ್ರರಾಗಿ ಅವರ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕರೂ ಅವರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆಧಾರಸ್ತಂಭರೂ ಅವರ ವ್ಯಾಖಾರದ ಏಜಂಟರೂ ಆದಂತೆ ಕಂಗೊಳುವರು. ಸುಮಾರು ಗಳಿಂಥ ರಲ್ಲಿ ಮೇಕಾಲೆ ಸಾಹೇಬರು ಹೀಂದು ಸ್ತಾನದ ಶಿಕ್ಷಣ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಂದಿನಿಂದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮ ದುರ್ದ್ವಕ್ಷವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಇನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆಯೂ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಈ ಗಳಿಗೆ ವರ್ಣಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಿತರ ಪ್ರಮಾಣವು ನೂರಕ್ಕೆ ೧೫ ಮಾತ್ರ ಏರಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ‘ಇತೋಭ್ರಷ್ಟಸ್ತತೋಭ್ರಷ್ಟಃ’ ಎಂಬಂತೆ ಆಗಿದೆ

ಸರಕಾರವು ಬಡಲಾಗುವವರಿಗೆ ನಮಗೇನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವದು

ಎಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡುವವೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಕ್ಷಾಣನ್ನು ನಾವು ಸುಮ್ಮಣಿಸ್ತು ತಿಂದುನ್ನು ಕ್ರಿಗಿಸಿದಂತೆ ಸ್ನೇಹಿತಿಯಾಗುತ್ತೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಲೋಕಸೇವಕರು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮರು ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರಾಂತ ಭಾವೆಗಳ ಹಕ್ಕುಭಾಧ್ಯತೀಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲೆತ್ತಿ ಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃಟಕವು ಬಂಗಾಲ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಉತ್ತರಪ್ರಾಂತ ಮಾರ್ತಿಂತಾದ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗಂತಹನ್ನು ಹೀಂದೆ ಇರುವದು. ಅದುದರಿಂದ ಕರ್ತೃಟಕನ್ನು ಹೇಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಶೀಲರಾಗುವದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಭಾಷಾಜಾಗ್ರತ್ತಿ

ಜನಾಂಗಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯತಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾಗ್ರತ್ತಿಯೊಡನೆಯೆಂಬ ಭಾಷಾಜಾಗ್ರತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುವದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾಗ್ರತ್ತಿಯೆಂಬುದು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಹುಮುಖಿಯಾಗಿ ವಿರುವದು. ಅದು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ, ಕೇವಲ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಇಲ್ಲವೇ ಆರ್ಥಿಕವಿದಲ್ಲ. ಆ ನವಚೈತನ್ಯದ ಉಗಮ ದೋಡನೆ ಹೊಸ ನಿಚಾರಗಳು, ನವಭಾವನೆಗಳು ಇಯಾ ದೇಶದ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುವವು. ಆಗಲೆ ಭಾಷಾ ಜಾಗ್ರತ್ತಿಯಾಗಿ ಭಾವೇಯ ವಿಕಾಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆವಶ್ಯಕತೆಯು ಪ್ರತಿತಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಾರ್ಬಿಂಡರಿಗೆ ಆಗುವದು. ವರುಣಾನುವರುವ ದಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದೇ ಮುಂದೆ ಹೋರಾಡಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಇಟಲಿ, ಆಯಾರ್ಲ್‌ಒಡ ಮುಂತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಜಾಗ್ರತ್ತಿಯ ಪ್ರಚಂಡ ತೆರಿಗಳು ಆ ದೇಶಗಳನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಂಗಾಲ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾಗ್ರತ್ತಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆಯೆಂಬ ಭಾಷಾ ಜಾಗ್ರತ್ತಿ ಹೇಳುವಿಲ್ಲಿತು. ಅದೇ ಜಾಗ್ರತ್ತಿ ಗಳಂತರ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಹೀಂದುಸ್ತಾನದ ಪ್ರಾಂತಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದಿತು. ಬಂಗಾಲದ ವಂಗಭಂಗ ಚಕ್ರವರ್ಣ ಚೈತನ್ಯವು ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನು ಆವರಿಸಿತು.

ಭಾಷಾಜಾಗ್ರತ್ತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು ಎಡಡು. ಅನ್ಯ ಭಾವೆಗಳ ಅಕ್ರಮಾಂಶ ಅಥವಾ ಅವಾಸ್ತವ ವರ್ಷಸ್ನ ಮತ್ತು ಸೊಂದು ಒಂದು

ಸ್ವಭಾವೇಯಲ್ಲಿಯೆ ತನ್ನ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಜನ ಗಾಮಾನ್ಯ ರಿಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂಬ ಸಭ್ಯರು ಇರ್ದೊಂದು. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾವೇಯಲ್ಲಿಯೆಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸಾಪ್ತಭಾವಿಕವಾಗಿಯೆ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಣಂಬಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದೆ ಯಾವದೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಕಲ್ಪವೇ ಇತರ ಕಾರಣಗಳ ವಿಷಯಕ ಬೇರೆ ಭಾವೇಗಳ ವರ್ಣಸ್ವ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಮುಖಿಂಡರು ಮತ್ತು ವಿಚಾರವಂತರು ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಬೇಕಾಗುವದು ರಾಗೂ ಭಾವೇಯ ಬೇಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕಾಗುವದು. ಕರ್ನಾಟಿಕದ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಈಗೆಯೇ ಅಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಿಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಮನ್ಯಣಿಕೆಯನ್ನು ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಜನರಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಂತ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಡಿಮೆ ಇದೆ, ‘ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿನ್ನೇನು’ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಿದೆ, ಎಂದು ಆನ್ನಾನ ಕೂಟಿಟ್ಟಿಕ್ಕೂಟ್ಟಿ ಕನ್ನಡ ವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಿಕಸ್ಥರ ಹ್ಯಾದಯಿಸಿತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಿರವಾಗಿ ಸ್ವಾಸ್ಥಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ವಾನರ ರಾಜ್ಯವಾದಾಗ ಘಾರಸಿ ಖರ್ಬಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ತಲೆಯೆತ್ತಿದವು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕುಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಅನುಗಳಿಲ್ಲರಲ್ಲ. ಹಲವ್ಯಾಂದು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿವು ಇತ್ತು ಮರಾಠಿ ಅತ್ತಿ ತೆಲುಗನ ವರ್ಣಸ್ವ ಸ್ವಲ್ಪ ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವರ್ಣಸ್ವ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ರಾಜಭಾವೆ ಅಗಿ ಸುಮನ್ಯಿಸಿರಲ್ಲಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭಾಷೆ ಎಸಿಸಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಲಿಲ್ಲ. ತರುಣ ಸೀರ್ಕಿಗೆಯ ಬೋಧಭಾವೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಶಿಕ್ಷಣವಂಸ್ತಾರ ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಭಾವೇಯಲ್ಲ ಪಡೆಯಬೇಕು, ಇಲ್ಲಿದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಯಿತು.

ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳುವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಿಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾಗ್ರತ್ತ ಯಾಗುತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ ಕನ್ನಡದ ಖವಯೋಗವನ್ನೇ ಹೇಳುವಾಡುವ ದಂಡನಾ ಬೆಳೆಯಲಾದಂಭಿಸಿತು. ಕನ್ನಡ ಲೇಖನ, ಆಚ್ಛಾಕೂಟು, ವ್ಯಾತ್ಪತ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇವು ಬೆಳೆಯು

ಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದವು. ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕರ ಸಭೀಯೊಂದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಚಟ್ಟಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆ ನೊದಲು ವಿದ್ಯಾವರ್ಥಕ ಸಂಘವೆಂಬದು ಸಾಫ ಪನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿವರ್ತು ಸಿರಾಜೂಣವಾಗಿ ಜಾಗೃತಿಯ ಕೆಲಸವು ಮುಂದೆಸಾಗಿತು.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಉತ್ತೇಜನ

ಭಾಷಾನುಗೂಳ ಪ್ರಾರಂತರಚನೆಯ ತತ್ವವನನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ತನ್ನ ಫೆಟನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವದಕ್ಕು ನೊದಲು ಲೋಕಮಾನ್ಯರು ತಮ್ಮ ದೇವಾ ಕ್ರಿಟಿಕ್ ಸ್ವರಾಜ್ಯಪ್ರಕಾರ ಫೋರಣಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೊಟ್ಟಿರು. ಆ ತತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಪ್ರಾರಂತಗಳ ಪುನರ್ರೂಪನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಸಾರಿದರು. ಅವರು ಸ್ವತಃ ಅತ್ಯಂತ ಉಜ್ಜ್ವಲ ಮರಾಠಿ ಭಕ್ತರೂ ಆ ಭಾಷೆಯು ನಿಸ್ಪೀಮು ಸೇವಕರೂ ಇನ್ನರು. ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಕೂಡ ಗಣರಾಜ್ಯ ತಾವು ಹೋಮು ರೂಲ ಲೀಗದ ಆಧ್ಯಕ್ಷರಂದೊಡನೆ ಈ ತತ್ವದ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಗಣಾರಾಜ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಥವೇಶನದ ನಂತರ ಈ ತತ್ವವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಫೆಟನೆ ಮತ್ತು ಕಾರಭಾರದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಮಲಿ ನಲ್ಲಿಯೆ ಬಂದಬಿಟ್ಟತು. ಅದಕ್ಕೂ ನೊದಲು ಬಿಹಾರಕ್ಕೆ ಗಂಪಲರಲ್ಲಿ, ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಿಂಧಕ್ಕೆ ಗಣರಾಜ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಾರಂತಗಳು ದೊರೆ ತಿದ್ದವು. ಕೃತ್ಯಮ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷೇಧನದ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕವು ಗಾ ಆಡಳಿತಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋಗಿದೆ. ತಾವು ಗೆಲ್ಲಿತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಬಿಟ್ಟಿಕರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕೈಗೆ ಬಂದಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಚಲ್ಲಿತ್ತ ಬಂದಿರುವರು. ಆದರೆ ಗಾಂರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರಲ್ಲಿ ತಾವು ಬಂದು ಎಂಬ ಏಕೋಭಾವನೆಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತೇ ನಡೆದಿದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಬೇಡಿಕೆಯಾಡನೆ ಏಕತಂತ್ರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇಡಿಕೆಯು ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತೇ ಬಂದಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಅಶ್ವಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ತಳಹದಿಯು ನೇರೆಲೆ ನಡೆಯುವವಲ್ಲದೆ ಅವೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವವು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಿನ್ನವಾದ ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಾವಾನ್ಯವಾದ ಬಳಕೆ ಬೆಳೆವಿನೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೂ ಏಕ

ರೂಪತೆಗೂ ಸ್ವಾರಕ್ಷ್ಯ ಬಹು ಖತ್ತೀಜನ ದೊರೆತಿದೆ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನಂದರೆ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಹಿತವನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ಧೈರ್ಯವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಭಾಷಾನುಗುಣ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯ ಮಂಲಕ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಳ್ಳೆ ಯಶಸ್ವಿತೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯ ಉಚ್ಚಿನ ಭಾಷಾ ಜಾಗ್ರತ್ತ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಪ್ರಗತಿಯೇ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಥ ಕಾರಾರೂಢವಿದ್ವಾಗ ಅಕ್ಕರ ಪ್ರಸಾರ, ಹೆಚ್ಚು ಶಾಲೆಗಳ ಸಾರಣೆ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಕೈಕೊಂಡು ಆದೇ ಕಾರ್ಯ ವನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸಿತು. ಪೂರ್ವ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಾಷ್ಟವಾದೊಡನೆ ಭಾಷೆಗನುಗುಣವಾದ ಅಡಳಿತದ ಪ್ರಾಂತಗಳು ನಿರ್ಬಾಣವಾಗಿ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗಷ್ಟಿದರಸಿಗಳಾಗ ಮೇಲೆಯುವವೆಂಬಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಯಾಪಿಲ್ಲ.

ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಂಜಕೀಯ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹೊರಟಿ ಸಂಸ್ಥೆ. ಅದರೂ ಸರ್ದಾರ್ ಪಿಂಡಿಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರನರ್ಜಿವನ ಮಾಡುವದೆ ಅದರ ಹೇತುವೆಂಬುದು ಅದು ಕೈಕೊಂಡ ವಾಯವಕೆಕಾರ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಯ ಮೇಲಿಂದ ಕಂಡುಬಂದದ್ದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಪಂಚದಶಿಷ್ಠ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇ ಈದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆಯು ಸೇವೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯು ಪ್ರಸಾರ ಇವೆರಡೂ ಅದರಲ್ಲಿನೇ. ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಗ್ರಾಹಿಸಿದ ತಮ್ಮ ‘ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ’ ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಳಿಗಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವರು. ‘ಸಾನಾನ್ಯತ್ತಃ ನಾಷ್ವ ಮಾತ್ಪ ಭಾಷೆಗಿಂತ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆ’ ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪೀಠಿಸಿರುವೆನ್ನು. ಅದರಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರವು ಸುಶೀಲಿತರ ಹಾಗೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನಡುವೆ ಅತ್ಯಂತ ಭಿನ್ನಭಾವವುಂಟಾಗಿದೆ. ಸುಶೀಲಿತರದೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಾತಿಯೆ ಅದರಿಂದ ಭಿನ್ನಭಾವವುಂಟಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಅವು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಹೊಂದದೆ ಕಾಗ್ನಿಸಿಂತಿವೆ. ಅನೇಕ ಸಾರೆ ಗಮನಿಕಾರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುವದೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪಾರಿ

ಭಾಷಿಕ ಇಬ್ಬಗಳು ಇನ್ನೂ ಸಿರ್ಪಾಣಿವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಬಹು ಅನರ್ಥವಂಟಾಗಿದೆ. ಅಧುನಿಕ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಪರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಂತಿಕಭಾಷೆಗಳತ್ತ ನಾವು ಮಾಡಿದ ದುರ್ದಳಕ್ಕೆ ಮೂಲಕ ನಿಮಗೆ ಆದ ಯಾನಿ ಎಷ್ಟೇಂಬದನ್ನು ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಈಗಲೇ ಅಳಿದು ನೇಡುತ್ತಾರೆವು. ಆದು ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚೆ ಪ್ರತೀತಿವಾಗುವದು. ಈ ಕೇಡನ್ನು ನಾವು ಬೇಗನೆ ತಡೆಯಿದೆ ಹೋದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಕೊನೆಯ ವರೆಗೆ ಆಂತಾನದಲ್ಲಿಯೆ ಕೊಳೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆವರು ಸ್ವರಾಜ್ಯರಚನೆಗೆ ಯಾವ ಸಕಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲಾರರು. ಅಹಿಂಸೆಯ ತಳಕದಿಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿ ಸ್ವತಃ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಗೆದ್ದ ಸ್ವರಾಜ್ಯ, ಪಂಬ ಮಾತು ಉಡಕವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆನು, ನಾವು ಇಡುವ ಒಂದೊಂದು ಹೆಚ್ಚೆ, ಅವಗಳಿಂದ ಧ್ವನಿತಿವಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರೇರಣಾಗಿ ತಿಳಿಯಿದೆ ಹೋದರೆ ಆವರು ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ರೀತಿಯಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಬಗಿಯಾವದು? ಆವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೆ ನಾವು ಎಲ್ಲನನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿಕೊಡಿದ್ದರೆ ಆವರು ಭಾಗವಹಿಸುವದು ಅಶಕ್ಯವು; ಇತ್ತೀಚೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಬುರಾಜೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದರು ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದೇನಂದರೆ, “ತನ್ನ ವಿಕಾಸ, ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣ, ತನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ಅಂತರಿಕ ವಿಚಾರಗಳ ಸಿವೇದನ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯ ಕ್ಷಮಿಯು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳೇ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲವು. ಕಂಲಚಕ್ರದ ಹಾವಳಿಯನ್ನೆಡುರಿಸಿ ಆ ಭಾಷೆಗಳ ಜೀವನದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಸ್ನೇತಿಕ ಮೂಲ್ಯಗಳನ್ನು ಈವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿವೆ. ನಾವು ಈ ಸಿತ್ತಾರ್ಪಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವದಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿಕ್ಕಾಟವುಂಟಾಗಲು ನಂಗಂತೂ ಏನೂ ಕಾರಣ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಹೆಗಲಿಗೆ ಹೆಗಲು ಹಚ್ಚಿ ಅವು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಎರಡೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಅರಿಯುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯ.”

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಒಂದು ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿರತವಿದ್ದಂತೆಯೇ. ಈ ಸೇವೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಮನ್ಯಾಂಗಿ ಪಾತ್ರವು, ಗಾಂಧಿಜಿಯವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವು, ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವು.

ಪ್ರಾಂತ ಭಾಷೆ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳು.

ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಾಲವಿರುವದರಿಂದ ಆದುಹಲವು ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಿರುವವರ ಭಾಷೆಯೇ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತದ ಭಾಷೆ ಇರುವದೆಂಬುದು ನಿಜ ಆ ಭಾಷೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಾನ ಭಾಷೆಯೆಂಬುದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದವು. ಆ ಭಾಷೆಯು ಮುಖಾಂತರವೇ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಾಮಾಜ್ಯರ ಏಳಗೆ ಆಗಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದು ಸ್ವಯಂ ಸಿಧ್ಧವು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ ಭಾಷೆಯೊಡನೆ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಬಂಧವು ಬಂದೇ ಬರುವದು. ಒಂದು ಪ್ರಾಂತವೆಂದರೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕವೇ ಇಲ್ಲದ ಪದೇಶ ವಿಶೇಷವಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಬಂಧ ಬರುವ ಆಯಾ ಭಾಷೆಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಾವು, ಕಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಮರ್ಯಾದೆಗಳಾವು ಇದನ್ನು ಸ್ವಸ್ಪರ್ಶಗೊಳಿಸುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿರುವದು.

ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಯಾವುದಕ್ಕೆನ್ನ ಚೇರು ಇದು ಮೇಲೆಯೇ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕುರಿತೇ ವಿಚಾರಿಸುವ. ಅದರೊಡನೆಯೇ ನಮ್ಮ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿರುವದು.

ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದ ಉಪಭಾಷೆಗಳಾದ ತುಳು, ಬಡಗು, ಕೊಡಗು ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಗುವುದು ಅತಿ ಸಂಖ್ಯಾ ಜನರು ಯಾವ ಭೋಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರೇ ಅವೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತವು. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೇ ಪ್ರಾಂತ ಭಾಷೆ. ತುಳು, ಕೊಡಗು, ಬಡಗು ಇವು ಉಪಭಾಷೆಗಳಾಗಿ ರೂಪುದರಿಂದ ಆದು ಕನ್ನಡ ವರ್ಗಕ್ಕೆಯೇ ಸೇರಿದವುಗಳು. ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಗಡಿಯ ಹೊರಗಿನ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೇ ನಮಗೆ ಪರಭಾಷೆಗಳು ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಜರ್ಮನ್, ರಶಿಯನ್ ಇವು ನಮಗೆ ಪರಭಾಷೆಗಳು.

ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಗಡಿಯೋಳಿನ ಯಾವ ಭಾಷೆಗಳೂ ನಮಗೆ ಪರಭಾಷೆಗಳಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲ ಶ್ಕೋಡರ ಭಾಷೆಗಳು, ಭ್ರಾತ್ಯಭಾಷೆಗಳು; ಇವುಗಳಿಗೆ ಪರಭಾಷೆ ಎನ್ನುವದು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಿ. ಯಾವದೇ ಹಿಂದಿಯನಿಗೆ ‘ಪರಕೀಯ ಎನ್ನುವದು ಎನ್ನ ತಪ್ಪಿ’ ಅಷ್ಟೇ ಇದಾದರೂ ತಪ್ಪಿಗುವದು. ಕರ್ನಾಟಿಕದ’ ಗಡಿಗುಂಟ ಇರುವ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲಿಯಾಳ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳು ನೇರಿಭಾಷೆಗಳು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯು. ಸಂಸ್ಕೃತವು ಕನ್ನಡದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೇರಣಕಾರಿ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಷೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕವು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒಂದಿಲ್ಲಿಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವದ ರಿಂದ ಇವುಗಳತ್ತ ನಾವು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸೋಡಬೇಕು, ಇವುಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಯಾವ ರಿತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇವುಗಳ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳಾವು, ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವದು ಆವಶ್ಯಕವು.

ಕನ್ನಡದ ಉಪಭಾಷೆಗಳಾದ ತಮಿಳು, ಕೊಡಗು, ಬಡಗು ಇವು ಲಿಪಿ ಬದ್ಧವಲ್ಲ. ಇವು ಬಾಯಿಮಾತುಗಳು ಮಾತ್ರ. ಇವುಗಳನ್ನಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಬಹು ದೊಡ್ಡದಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾಷೆಯಾಡುವವರಲ್ಲಿರುವೂ ಕನ್ನಡವು ಜೊಡು ಭಾಷೆ ಇದ್ದಂತಿದೆ ಆದರೂ ಆವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ನೂರರಲ್ಲಿ ೨೦-೩೦ ಇರುವಲ್ಲಿ ಆವರಿಗೆ ಇವರ ಭಾಷೆಯಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಆವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕಂಡರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಅಡ್ಡಿ ಇರಕೂಡದು. ಆದರೆ ಜೊಡಿಗೆ ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆಯ ಸರಿಚಯಿಸು ಕಡ್ಡಾಯಿನಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಬೇಕು.

ಇನ್ನು ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲಿಯಾಳ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಇವು ಕನ್ನಡದ ನೇರಿಭಾಷೆಗಳು. ಇವುಗಳೊಡನೆ ನೇರಿಕೊರೆಯ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತೇಕ್ಕಿಸಿಯರು, ಮಲ್ಲ್ಯನ್ ಇವರ ಜ್ಞಾನವು ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ ಹೊರತು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕುರಳಾಗಂಥದ ಇಲ್ಲವೆ ತ್ಯಾಗರಾಜನ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಅಥವಾ ತುಕಾರಾಮ ರಾಮಾಯಣ ಲೀಖಗಳ ಪರಿಚಯವು ನಮಗೆ ಇಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗೆಯು ಅಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕವೇ ನಮ್ಮ ನೇರಿಕೊರೆಯವರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮನ

ಸ್ವಿನಲ್ಲಿ ವಿಕಲ್ಪಗಳುಂಟಾಗುವ ಸಂಭವವು ಇರುವದು. ಅವರೂಡನೆ ಸ್ವಿಧಾ ತಿಕ್ಕಾಟಿಗಳೂ ಆಗಬಲ್ಲವು ಈ ಬಗೆಯ ಅಜ್ಞಾನವು ಅಕ್ಷಯವು ವಿಯವದು. ಆದು ನಮ್ಮ ಸದೋಽಷ ಶಿಕ್ಷಣದ ಫೋರಪರಿಣಾಮವು. ಇನ್ನು ಈ ನೆರೆ ಭಾಷೆಗಳು ಯಾರ ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯೋ ಅವರು ಕರ್ತೃಟಿಕಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಯಂ ವಸತಿಗಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪಾರಂತಭಾಷೆ ಎಂದು ಮನ್ನಣಿಕೊಟ್ಟಿ ಅದಕ್ಕೆಯೇ ಪ್ರಾಥಾನ್ಯಕೊಡಬೇಕಾದಿಂಥು. ಅವರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಶ್ಯೇಯಲ್ಲಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಬೇಕೆಂದೆನಿಸಿದರೆ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆನಾಡಬಹುದು ಅದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರಂತಭಾಷೆಯ ಪರಿಚಯವು ಅನ್ವಯಿಸುವುದು. ಮೇಲಿನ ವರಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವೇ ಇರಬಲ್ಲದು ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯನರ ಸಂಶ್ಯೇ ಸಾಕಷ್ಟುದ್ದಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಫುವು ದೊರೆಯಬಲ್ಲದು. ಉಚ್ಚಾಶಿಕ್ಷಣವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡಲಾಗುವದು.

ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯು ಶಿಂತರ್ರಾಪ್ರಾಂತೀಯ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ. ಕನ್ನಡದ ಪರಿಚಯವು ಸಾಕಷ್ಟು ಆದಬಳಿಕ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಪರಿಚಯ ನಾಡಿಕೊಡುವದು ಅವಶ್ಯ. ನೂರ್ಧ್ವಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಿನಿಸಿದವರು ಅದನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯೆಂದು ಕಲಿಯಲು ಅಸ್ವದವಿರಬೇಕು. ಉಚ್ಚಾಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆದು ಅವಶ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಭಾಷೆಯಾಗಬಲ್ಲದು. ಅದರೆ ಕನ್ನಡವೇ ಬೋಧಭಾಷೆ ಇರಬೇಕನ್ನು ವದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯಕೂಡದು.

ಇನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಇದು ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭಾಷೆಯೂ ಆಹುದು, ನಮ್ಮ ಪ್ರೋಷಕ ಭಾಷೆಯೂ ಆಹುದು ಆದುದರಿಂದ ನೂರ್ಧ್ವಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದೋಂದು ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯೆಂದುಕೊಂಡು ಅಭ್ಯಸಿಸುವವರಿಗೆ ಅವಕಾಶಿರಬೇಕು. ಉಚ್ಚಾಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವವರಾದರೂ ಅದರ ವಿಶೇಷ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ನಾಡಲಿಚ್ಛಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಎಣ್ಣ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯ ಭಾಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅದವು ಇನ್ನು ಪರಭಾಷೆಗಳ ನಿಷಯ. ಹಿಂದುಸ್ತಾನವು ಅನೇಕ ದೇಶಗಳೊಡನೆ ತನ್ನ ಸಂಬಂಧವನ್ನಿಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು. ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಭಾಷೆ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವು. ಬೇಸೆ ಜಪಾನದವರು ಕೂಡ ಈಗ ಉಚ್ಚವರ್ಗದ ಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ದ್ವಿತೀಯಭಾಷೆಯಿಂದು ಕಲಿಯುವರು. ನಾವಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು ವ್ಯಾಪಾರಶಂದ್ರೋಗಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗ ಬೇಕೆನ್ನುವವರು, ವಿಚಾರಣಾದಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆನ್ನುವವರು, ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ತೆರೆಳಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಇಲ್ಲವೇ ಫ್ರೆಂಚ್ ಮುಂತಃದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗುವದು.

ಆ ರೀತಿ ಆಯಾ ಭಾಷೆಗಳ ವಿವರು ದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಾಟಕದವರು ತಮ್ಮ ಧೋರಣೆಯನ್ನಿಡಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದರೆ ಈ ದಿಕ್ಕಿಸಿಂದ ನಾವು ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬು ನಿಶ್ಚಯ. ಮೇಲಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಕೊನೆಯವೆಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಕೂಡದು. ಅವು ದಿಗ್ನಿರ್ದುನರೂ ಪವಾಗಿವೆ. ಅನುಭವದಿಂದ, ವಿಚಾರವಿನಿಮಯದಿಂದ, ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಲಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರಬಹುದು ಆದರೆ ಆ ಎಲ್ಲ ಮಾರ್ಪಾಟಗಳು ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರವಿಟ್ಟು ತಪಶ್ಚೀಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಿರುಪ್ಪಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುವದು. ಅದು ಯಾವದೇ ರೀತಿ ಬಾಧಕವಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪೂರ್ವತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಇದ್ದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಅವಶ್ಯ. ಪೂರ್ವತಪೂರ್ವತಗಳಲ್ಲಿಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಗೌರವಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯದೆ ಆದ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ವಿವರು ದತ್ತ ಇನ್ನು ಹೊರಳುವ.

೨ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ.

ಇನ್ನು ಸನ್ ಗ್ರಂಥ-ಗ್ರಂಥ ರ ಮೂಲಾರಕ್ತೆ ನಡೆದ ಒಂದು ಫುಟಿನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರ್ವಜಾಗ್ರತಿಯು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸಿತ್ತು. ಹಿಂದಿ ತರುಣರು ಚೀತರಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾನದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ದೇಶೀಯದಾರಕಾರಿಗಳ ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂಬ ಆತುರದಿಂದ ನಿತ್ಯ ಚೆಂತನದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಿರಾಗಿದ್ದರು. ಬೃಹಿತರ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹಂಬಲ ಅನೇಕರಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿತ್ತು. ವರದೇಶಗಳ ಹೋದ ಹಿಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ತನ್ಯ ಜಾಗ್ರತ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ವಾತಾವರಣವಿರುವಾಗ ಲಂಡನ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಷ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತೀಂಟು ಹಿಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು ಅದಿತ್ಯವಾರ ದಿನ ಸಭೆಗೂಡಿದರು. ತಮ್ಮ ಆಶೀ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೊಡನೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಮದುಃಖಿಗಳಾದ ಒಬ್ಬಿಭ್ರಂ ಆಯರಿಶ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಆನುಂತ್ರಿಸಿದ್ದರು. ಚಹಾಪಾನವಾದ ಬಳಕ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ನಡೆದು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಏಳಿಗೆಯ ಚಿಕ್ಕ ವೋದಲು ಮಾಡಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಗಾಲಿ, ಪಂಜಾಬಿ, ಮರಾಠಿ, ಗುಜರಾಠಿ, ಕರ್ನಾಟಕಿ ಮುಂತಾದವರಿದ್ದರು. ಆವರೆಲ್ಲರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಳ್ಳೆ ಆವೇಶದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ಆಯರಿಶ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಒನ್ನೆಲ್ಲಿ ಅಂದದ್ದು, ‘ರಾಷ್ಟ್ರ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉದಾರ ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಾತಗಳನ್ನೂ ಡುತ್ತಿರುವಿರಿ. ನೀವು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಮಾತಾಡುವದಿಲ್ಲ?’ ಅವರ ಚಿಕ್ಕ ಕ್ರೊಹೊತ್ತು ಸಿಂತಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಬೆವ್ವಾಗಿ ಕುಳಿತರು. ಪ್ರಾರ್ಥಿಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲ ಮಾತಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅವು ಪರಸ್ಪರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮನ್ನು ದಾಸ್ಯಕ್ಕೇಡು ಮರಡಿದ ಬೃಹಿತರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿದ್ದು ನಾಚಿಕೆಗೆಡು ಎನ್ನಬಲಾಂಭಿಸಿತು. ಅಪ್ಪರಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಆ ಆಯರಿಶ ಸ್ನೇಹಿತನು ‘ನಮ್ಮ ಮುಖಿಂಡಾ ಮೂದಲ. ಆಯರ್ ಭಾಷೆಯ ಉದಾಧರವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ನಮ್ಮ ನನ್ನೊಳಗೆ ಮಾತಾಡುವಾಗ ದಾಸ್ಯದ ಕುರಹಾದ ಈ ಅಂಗ ಭಾಷೆ ಏಕೆ ಎಂದರು. ತಮ್ಮ

ವ್ಯವಹಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಯರ್ ಭಾಸೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದರು.' ಎಂದನು. 'ನಿಮಗೆ ತಳಯಲು ಇಂಗ್ಲೀಷದಲ್ಲಿ ವಾತನಾಡು ತೈವೆ' ಎಂದು ಕಟ್ಟಿನೆ ಒಬ್ಬ ಹಿಂಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಅಂದನು ಆದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಮಾತಿಗೆ ಮರು ವಾತು. ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣೆ ನಲ್ಲಿಯೂ ಅಂಚನ ಹಾಕಿದಂತೆ ಆಯಿತು ತಮಗೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಸೆ ಬೇಕು, ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯು ಆ ಭಾಸೆ ಆಗಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಹೋಳೆಯಿತು.

ಮುಖಿಂಡರ ಮತೆ.

ಭಾರತೀಯ ಮುಖಿಂಡತ್ವದ ಹೊಳೆಹೊತ್ತು ಯಳಿಕ ಲೋಕಮಾನ್ಯರು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಸೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ರಿತ ಆ ಭಾಸೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇಂಡ್-ಗಿರಲ್ಲಿ ಲಖನ್‌ಕಾಸ್ಪಾರ ಕಡೆಗೆ ಸಂಚಾರ ಬೇಕಿಸಿ ದಾಗ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಇಗ್ಲೀಷ ಮಾತಾಡದೆ ಅವರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತಾಡಿದರು. ಗಾಂಧಿಜೀಯನರಂತೂ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾ ಪ್ರಚಾರವೆಂಬ ದೇಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೇ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವರು. ಇಂಜಾರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯೆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಸೆಯೆಂದೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಮಾಡಿತು. ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಣೀತ ಹಾಗೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ 'ಸ್ವೀಕೃತ ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಭಾಸಾಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾ ಪ್ರಚಾರ ಇವೆಡೂ ಅವಳಿಗಳ ಯಾಗಿರುವವು. ಗಾಂಧಿಜೀಯವರು ಇಂಜಾರಲ್ಲಿ ಬರೆದ 'ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ' ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದಿಸಿದ್ದೇನಂದರೆ, 'ಅವಿಲ ಭಾರತೀಯ ಶಾಂತಿ ಅಧಿಕಾರ ಅಂತರಾ ಪ್ರಾರಂತೀಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಹಂಟ್ಟಿದ ಬಂದು ಭಾಸೆ ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಆದು ಈಗಾಗಲೇ ಬಹುಂಖ್ಯಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಬೇಕು, ಇತರು ಆನಾಯಾಸವಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಬೇಕು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದವಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯು ಅಂಥ ಭಾಸೆಯು, ಉತ್ತರಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಹಿಂದುಮುಖಲ್ಕಾನಬಂಧವರ ಸಾಮಾನ್ಯಭಾಸೆಯದು. ಫಾರಸೀಲಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶ ಎನ್ನ ವರು. ಇಂಜಾರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗೊತ್ತುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ

ಎಂದಿರುವರು. ಅಂದಿಸಿಂದ ತತ್ತ್ವತಃ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ... ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಮೋಹಿನಿಯಿಂದ ನಾವು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮುಕ್ತರಾಗಿಲ್ಲ. ಆಮೂಲಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದತ್ತ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ವೇಗದಿಂದ ಸಾಗಲೇಂಲೆ ಪ್ರಿಯ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಕಲ ಯಲು ನಾವು ಕಳೆಯುವ ವರುಷಗಳನ್ನು ತಿಂಗಳಗಳನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಅಭ್ಯರಿಸಲು ಕಳೆಯದೆ ಹೋದರೆ ಜನಸಾಂಸ್ಕರಣಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ನಮ್ಮ ಸ್ವೇಮನು ಅಷ್ಟಕ್ಕುಸ್ವೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಬು ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದರು ಅನ್ನವೇಸಿನದರೆ ‘ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಂಥ ಪಿಶಾಲ ರಾಷ್ಟ್ರಕೆ ವಾರ್ಂತಪಾರ್ಂತಗಳ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಾಯ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಿ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಬೇಕು ಅದು ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಲಿತು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲಂತಹದಿರಬೇಕು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಪಿಂದುಸ್ತಾನದ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಜನರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡಲು ಬರದಿದ್ದರೂ ಚೆಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಶಬ್ದ ಭಾಂಡಾರ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದ ಭಾಂಡಾರ ಇವು ಬಹುಮಹಿಳಿಗೆ ಬಂದೇ ಇರುವವು. ಇದೊಂದು ನಮ್ಮ ಸುದ್ದೆವ. ಈಪರಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಗೆ ಶಬ್ದಗೆಯ ಆನುಕೂಲತೆ ಇರುವದು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಅರ್ಥದಪ್ಪ ಜನರಿಗೆ ಅದು ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಾವದು. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅದರ ಶಬ್ದಭಾಂಡಾರ ಹಾಗೂ ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಭಾಂಡಾರ ಇವು ಸಾಮಾನ್ಯವಿರುವವು. ಈ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯೆಂಬುದೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಎಂದು ಮನ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ.... ಅದುದರಿಂದ ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವದು ಮತ್ತು ನಾಗರಿ ಉದ್ದೂಲಿಸಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಓದಲು ಬರೆಯಲು ಸಮರ ವಾಗುವದು ನನ್ನೊಂದರೂ ವಿರುವದು.’

ರಂಜಾರಲ್ಲಿ ವಾಸಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗೊತ್ತುವಳಿಯ ಮುಖ್ಯಂಶವು ಏನೆಂದರೆ, ಉತ್ತರಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಹಿಂದುಮುಖಲ್ಕಾನ ಜನಸಾಂಸ್ಕರಿಕ ತಿಳಿಯುವ ಮತ್ತು ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೂಲಿಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯೆಂದು ಮನ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವೀಲಭಾರತೀಯ ಸ್ವರಾಪದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದರ ಪ್ರಸಾರ

ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಫಿಟನೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪಭಾಸೀ ಇರಬೇಕು, ಪಾರಂತಹ ಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಾನವಿರಬೇಕು, ಎಂದು ಸ್ವಷ್ಟಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲುವದು.

ಇದಲ್ಲದೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರು ಹಾಗೂ ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲ, ಮೌಲಾನಾ ಅಬುಲ್ ಕಲಾಮು ಆಜಾದ ಮುಂತಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಿಂಡರು, ರುಕ್ಣೀರಹುಸೇನರಂಥ ಶಿಕ್ಷಣಜ್ಞರು, ತೇಜಃ ಬಹಾದ್ದೂರ ಶವ್ಚರಂಥ ಮುಂದಪಕ್ಕದವರು, ಭಗವಾನ್‌ದಾಸರಂಥ ತತ್ವಜ್ಞನಿಗಳು, ಸರ್ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರಂಥ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಿಬ್ಬಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು.

ರಾಷ್ಟ್ರಪಭಾಷೆಯ ಲಕ್ಷ್ಯ

ಹಿಂದುಸ್ತಾನಷ್ಟ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕದಾದ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಎರಡು ಮೂರೇ ಭಾಷೆಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರಲ್ಲ. ಸ್ವಿತ್ಸರ್ಲಂಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದ ಜರ್ಮನ್. ಫ್ರಂಚ್, ಇಟಾಲಿಯನ್ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಪಭಾಷೆಗಳಿನಿಸುವವು. ಸರಕಾರೇ ಪತ್ರಕಗಳು ಮಾರ್ಗ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡುವವು ಆದರೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಾತ್ರ ಮಾತ್ರ ಆದರೆ ಅನವಸ್ಥೆಯುಂಟಾಗುವದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಪರ್ಯಂತಗಳೂ ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಂಗಾಂಗಗಳು ನಾಳೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಂದ ಆರಿಸಿಬಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪ್ರಜಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡಬೇಕು, ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಕಟಿನೇ ಪತ್ರಕಗಳು ಯಾವ ನುಡಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು, ಆಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಸ್ವರೂಪದ ಸಭೀಕ್ರಮೀಎನಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆಯು ಮುಖಾಂತರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೊಡುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಂಧವ್ಯಬೀಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ನುಡಿಯ ಮೂಲಕ, ಈ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕಾಗುವದು. ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆ ಬೇಕು ಎಂಟುಡೆ ಆ ಉತ್ತರ

ಈ ವಿವರಗಳ್ಲಿ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಇತಿಹಾಸದಕ್ತೆ ನೋಡುವದು ಅವಶ್ಯಕ. ಹಿಂದುಸ್ತಾನವು ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರವಿಂದು ಬೆಳೆಯತ್ತೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅಂತರ್ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಘಟಕೆಗಾಗಿ ಒಂದಿಲ್ಲಿಂದು ಭಾಷೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ದಲಿಲ್ಲಿಂದೇ ಇದೆ. ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯದಿಗಳಾಗಲಿ, ವ್ಯಾಖಾರಾದಿಗಳಾಗಲಿ, ಈ ವೊದಲು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಿಲ ಭಾರತೀಯ ಸ್ವರೂಪದ ಚಟ್ಟಿವರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗ ಬಹುಜನರು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಧರ್ಮಚರ್ಚೆ, ವಾಚ್ಯಯ, ಸಂಕ್ಷಿತಿ ವಿವರಗಳು ಇವು ಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇತ್ತು ಒಮ್ಮಾಚಲ ಹಂಡಿತೆರು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಸಂಕ್ಷಿತವನ್ನೇ ಸಾಮಾನ್ಯಭಾಷೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವಿಲ ಭಾರತೀಯ ಸ್ವರೂಪದ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಚರ್ಚೆ-ಸಭೆ-ಸಮ್ಮೇಲನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದ ಹತ್ತಿನ್ನಿಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ವರೀಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವು ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ನಡುವೆ ಚೀಳ, ಹೊಣ, ಶಕರು ಬಂದರು, ಹೋದರು. ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ ಶತಕಗಳ ವರೀಗೆ ಏಕಭಾಷ್ಯಾಧಿಪರಾಗಿ ಆಳಿದರು. ಆದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಆಳಾಲವುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮ ವರಿಯಿಂದ ಪ್ರಗತಿಹೊಂದುತ್ತೆ ಬಂದರೂ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಒನರನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯೇ ಏಕಭಾಷ್ಯಾದಿಂದ ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ವೇದಿಕ್ಷಾಪನಃತ್ವಗಳು, ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತಾದಿ ಪುರಾಣಗಳು, ವಾರಾಶರ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಯಾಗ್ಯದಿಸ್ಕೃತಿಗಳು, ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರಾತ್ರಿ ಆಗಮಗಳು, ಕಾಲಿದಾಸ ಭವಭೂತಿ ಮಾಘಾದಿ ಕವಿ ಶ್ರೀಣುರ ಕೃತಿಗಳು, ವಾಗ್ವಂಶ ಶುಶ್ರಾದಿಗಳು ಬರೆದ ಆಯುರ್ವೇದೀಯ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಇವಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಸಣ್ಣಿಗೆಂಟ್ಯಾ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಬೆಳೆದರೂ ಅದ್ವಿತೀಯ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತಸರಸ್ವತಿ ಸದಿಯಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸುಳಿವು ಒಂದೇ ಸವನೆ ಸಂಚೇವಿಯಂತೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಪರ್ಯಾಯದಿಂದ ಈ ಮಾತ್ರ ಏಕಭಾಷೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನೇ ಸಿದ್ಧವಾಡುವದು.

ಮುಸಲ್ಲಾನ ಆರಸರು ಮತ್ತು ಬಾಡಕಹರು & ೧೦ದು ಶ್ರಾವದಲ್ಲಿ ಆಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದಂದಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ದರಬಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ, ರಾಜಕೀಯ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಫಾರಸಿಯ ಸ್ತನೇಶವಾಯಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ಪಟ್ಟಣ ಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ರಾಜಧಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಆದರ ಪ್ರಚಾರವು ಆಯಿತು. ಆದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಆದರಿಂದ ವಿಶೇಷ ವೆಟ್ಟು ತಗಲಲ್ಲಿ. ಯಾಕಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಕೃತಗಳಲ್ಲಿ ಆದು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಆಕ್ರಮಣದ ಢೋರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಅಂಗರು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟಿಂದಿನಿಂದ ಮಾತ್ರ, ವಿಶೇಷತಃ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಕ್ರಮಣವು ಆದಂದಿನಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಫಾರಸಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅರ್ಥಾಚಂದ್ರ ದೊರಕಿತು. ಈ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ವೆಟ್ಟು ಬಿಡ್ಡಿದ್ದರೂ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೀಷು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಆದಕ್ಕೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಡಯಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೂರ್ವೀವತ್ತು ವರುವಗಳಲ್ಲಿ ಆದು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತೀರ ನಿರಾಕೆಯಾಗುವದು. ಮೇಲಾಗಿ ಆದು ಜನಸಾಮಾಜ್ಯರ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮೇರೆಯಲಾದದು. ಈನು ಪ್ರಸಾರಣೆಂದುವಾಗಿ ಉದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಫಾರಸಿಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಪ್ರಚಂಡ ಧಕ್ಕೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಜನರ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದ ವಿಚಾರದಾಸ್ಯವನ್ನು ಅನುಲಪ್ತಿಸಿದರೆ ಆದು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗುವದು ಕ್ರಮವಿಲ್ಲ, ಇವ್ವುವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಮೊದಲು ಒಮ್ಮೆ ಇದ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತವೂ ಇಲ್ಲ, ಯಾಕಂದರೆ ಆದು ಈ ಹೊತ್ತು ಜೀವಂತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ, ಆದು ಗಡಚಾಗಿದೆ; ಫಾರಸಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಯಾಕಂದರೆ ಆದು ಎಂದೂ ಇಲ್ಲ ಬಡ್ಡ ಮೂಲವಾಗಿಲ್ಲ, ಆಗುವದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ; ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಭಾಷೆಗಳೊಡನೆ ಆದರ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಬಾಂಧವ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷಂತೂ ಸರ್ವಭಾಸಲ್ಲಿದು. ಆದು ನಮಗೆ ಈ ವರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉನಕಾರಮಾಡಿದ್ದ ರೂಪದ ಆದರ ನೂರುವರ್ಟು ಅಪಕಾರಮಾಡಿದೆ. ಆದು ಪರಕೀಯ, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೊರಗಿನದು ಎಂದು ಬೇಡ, ಆದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಏನೂ ಸಾಮ್ಯ ಸಾಧ್ಯತ್ವಗಳಲ್ಲವೆಂದು ಬೇಡ, ಆದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಶಕ್ತಿಧನವೇಳಿ ಆತ ಬೇಕಾಗುವದೆಂದು ಬೇಡ, ಆದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಂಪರೆಗಳ ಗಂಧವು

ಕೂಡ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಬೇಡ, ಅದು ನಮಗೆ ಸ್ಲಾದ ತನ್ನ ಚೇ ಆದ ಒಂದು ವಿಚಾರಪ್ರಣಾಲಿಯ ವಾಹನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಬೇಡ, ಅದು ನಮ್ಮ ದಾಸ್ಯದ ಕುರುಕು ಇರುವುದರಿಂದ ಬೇಡ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವೈಸಿಂಪ್ಲಿಕಾದ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯದೆ ಇರಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿಯ ಪಿಚಾರವೈಭವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಿರಬೇಕು, ಅದು ಈಗಾಗಲೆ ಒಹುಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ, ಇತರರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿಲ್ಲದಿವ್ಯರೂ ಪರಿಚಿತವಿರಬೇಕು, ನಮಗೆ ಸವಿಾಪದ್ದೆನಿಸಬೇಕು, ಎಲ್ಲರೂ ಕಲಿಯಲು ಸಾಖ್ಯವಿರಬೇಕು, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ್ವಾರೆ ಮತ್ತೆ ಮ್ಯಾಂಡ್ಸು ಆಗುತ್ತಾಗುಲ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳು ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಯಗಳು ಒಂದು ಹಿಂದುಸ್ತ್ರಾನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವವು. ಆದು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯ ಮಧ್ಯದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕ್ತಿಕದಿಂದ ಜಾಟಿಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದುಬಂದ ಭಾಷೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಘಾರಸಿ, ಅರಬಿಗಳಿಂದ ಅದು ಪ್ರಪಂಚ ಹಿಂದು ಮನೆಲಾಜ್ಞನ ಲೇಖಕರಿಬ್ಬರೂ ಅದನ್ನು ನೀಡಿರೆದು ಮರ ವನಾಗಿ ವಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಅನು ಸುವಾರು ಗ್ರಂಥಾಂತರಿ ಜನರ ವಾತ್ಯಭಾಷಿಯಾಗಿದೆ ಇನ್ನು ಗ್ರಂಥಾಂತರಿ ಜನರು ತಕ್ಷಣಭಾಷಿಯನ್ನಾಡು ತಿರುವುದರಿಂದ ಆದು ಆವರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲು ಕರಿಣವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮನರೂ ನಾಲ್ಕು ಕ್ರಾಂತಿ ಜನರಿಗೆ ಅದು ನಿಕಟಪ್ಪರುವದರಿಂದ ಆವರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವು. ದಟ್ಟಿಣ ಹೀದುಸ್ತಾನದದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯ ಜೆಲವು ಮನಸಲಾಜ್ಞನಬಾಂಧವರು, ಆ ಭಾಷಿಯನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆದರ ಸುಳವು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಗುಜರಾಠಿ, ಮರಾಠಿ ಜನರಿಗೆ ಅದು ಕಲಿಯಲು ಸುಲಭ. ದ್ವಾರಾವಿಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಡಜೀನಿಸುವದು. ಒಂದೆಲ್ಲವುತ್ತು ಈ ಭಾಷಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಜಿಸಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ವಾತು. ಆರು ಕ್ರಾಂತಿ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಂಗಾಲಿ ಬರುವದು. ಹಿಂಗಾಲಿ ಭಾಷೆ ಆಸಾಮಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಚಿತ, ಇನ್ನು ಇದವರಿಗೆ ತೀರ ಆವರಿಚಿತ. ಮರಾಠಿ, ತೆಲುಗು ಮುಂತಾದ ಭಾಷಿಯನ್ನಾಡುವರಾರೂ ಮೂರು ಕ್ರಾಂತಿಗಿಂತ ಮಿಕ್ಕಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹಿಂದುಸ್ತ್ರಾನಿಯೇ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಆಗಬಳ್ಳದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಈಗಾಗಲೆ

ಮೂನತ್ತು ವರುವ ಆ ಪ್ರಚಾರ ಕರ್ತತ ನಡೆದಿದೆ. ದಸ್ತೀಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯ ನಡೆದು ಸುವಾರು ಇವ್ವತ್ತೇಇ ವರುಷಗಳಾಗಿ ಹೋದವು. ಮಂದಗತಿಯಿಂದಾದರೂ ತದರ ಪ್ರಗತಿಯು ನಡೆದಿದೆ. ಅಂದ ಬಳಕ ಈಗ ಬೇರೆ ಪ್ರಯತ್ನವಾಡಲು ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ, ಯಾವ ಅನುಪೂ ಇಲ್ಲ.

ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರ

ಹಿಂದುಸ್ತಾನವು ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರವಲ್ಲ, ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಖಂಡ, ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಗುಂಪು, ಅನೇಕ ಭಾಷೆ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿರುವವು, ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಂತವು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವಿದ್ದೆಂತೆ ಇದೆ, ಆವು ಗಳ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇರುವವು, ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧ ವೈಮು ನಸ್ಸಗಳು ಪ್ರಾಂತಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವವು ಇತ್ಯಾದಿ ಮಿಥಾ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹಲವು ಪರಕೀಯ ಲೇಖಕರು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಹಿತ ಶತ್ರುಗಳಾದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಆಳರಸರು ಹರಡಿರುವರು ಆವರ ಅಂಥಾನುಕರಣ ನೂಡುವ ಕೆಲವು ಹಿಂದಿಯರು ಕೂಡ ಇದೇ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ತಲೆಯನೇ ಲಿಟ್ಪು ಕೊಂಡು ಕುಟೀಯುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಸತತ ಆನ್ಸೆಕ್ರೆ, ಒಡಕು, ಒಳಜಗಟ ಗಳು ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಪರಕೀಯ ಸತ್ಯಾರ್ಥಾರಿಗಳು ಬಯಸುವದು ಸ್ವಾಭಾ ವಿಕ. ಆದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ನೋಸದಿಂದ ನಾವು ಮುಕ್ತಾಗುವದು ಅವಶ್ಯ. ಈಚೆಗೆ ಹಲವು ಮುಸಲ್ಮಾನ ಬಾಂಧವರು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಎಂಬ ಎರಡು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿರುವವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಅದೇ ರೀತಿ ವರ್ದಕ ಕಲಹವನ್ನು ಹೂಡಬೇಕೆನ್ನುವವರು, ಇದ್ದವರು ಇಲ್ಲದವರು ಎಂಬ ಎರಡು ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಿವರಿಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿರುವರೆಂದು ಸಾರುವರು. ಈ ಜಾಡಿನ ಜಾಲನನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಅಮೃತಹಸ್ತದಿಂದ ಸವರಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಹಿಂದುಸ್ತಾನವೆಂಬುದೊಂದೇ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ, ಪ್ರಾಂತಗಳೆಲ್ಲ ಸಹೋದರರು, ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಒಂದೇ ಹಿತಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವರು, ಅಖಂಡವಾಗಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಂಗೆಯು ಒಂದೇ ಒಂದು, ಜಾತಿ-ಮತ-ಪಂಥಗಳ ಸಮನ್ವಯ ಭೂಮಿ ಇದು, ಸಿರಿವಂತರ

ಬಡವರ ನಡುವೆ ಇರುವ ವಿಷವುತ್ತಿಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸುವ ಸಾಮನ್ಯವು ನಮ್ಮೆಲ್ಲಿದೆ, ಆಸೇತು ಹಿನ್ನಾಚಲ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾಲ್ಕುತ್ತೂಕೋಟಿ ಒಂದೇ ಜನಾಂಗ, ಎಲ್ಲರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಸಾಧಿ, ಸರೈಸ್ವಾದಯವನ್ನು ಪ್ರಸಾಧಿಸುವದೆ ತನ್ನ ಗುರಿ ಎಂದು ಸಾರಿ, ಆ ಬಗೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಟ್ರಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕೆಲುಕದಲ್ಲಿ ನಿಮಗ್ನ ವಾಗಿರುವದು. ಈಗ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರುಪಗಳಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೋಂದ ಪರಕೀಯರೆಲ್ಲರು ಇದು ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇ ಬಂದಿರುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವಿಧತೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಆ ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಒಡಮೂಡಿದ ಏಕಕೂತ್ತತೆ ಇದೆ. ಈಗ ರೂಪುಗೊಂಡು ನಿಂತ ನಮ್ಮ ಸಂಕ್ಷಿತಿಯ ಹಲವೊಂದು ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಭಾಷೆ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಸಂಗೀತ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಶಾಸನಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದವನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಬ್ಬರೂ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಆವೃಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೊದೆ ಗಳಿಂ ವರುಪಗಳಿಂದ ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ತಾನವು ಒಂದೇ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ, ಸುಖದುಃಖಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ವ್ಯೇಜಾಂಶಿಕ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭೌಗೋಲಿಕ ಭೂವಿಭಾಗಗಳೇ, ಲಷ್ಣರೀಸಂರಕ್ಷಣೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಹಿಂದುಸ್ತಾನವು ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರವಿರುವದು. ಹಿಂದಿನ ವಾತುಗಳು ಹಾಗಿರಲಿ, ಈಗ ನಾವು ಹಿಂದವಾಸಿಗಳಿಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಶೋಷಣಪ್ರಧಾನ ರಾಜ್ಯಸತ್ತೀಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಅತೀವ ದಾಸ್ಯದ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು, ಘೋರವಾದ ಆಪಮಾನನವನ್ನು ಸಮುಸಿತಲ್ಲಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆನ್ನು. ಆ ದಾಸ್ಯದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವೆನ್ನು. ಈ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಡಕಿನ ಇಲ್ಲವೆ ಭೇದಭಾವದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಲ್ಕೆತ್ತಿಸುವದೆಂದರೆ ಇಡೀ ಜನಾಂಗದ ವಿರುದ್ಧ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಸಹ ದೊರ್ಕೆ ವನ್ನಾಚರಿಸಿದಂತೆಯೆ ಸ್ನೇ. ನಮ್ಮ ಸಮೂಹಗೆ ಯಾವೆಂದೇ ವಿವಿಧತೆ, ವರೋಧ ಇದ್ದರೂ ಆದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ನಾವೇ ಹೊಗಬೇಕು ಹೊರತು ಅನ್ಯರನ್ನು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕರೆದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ತಲೆಯನೇಲೂ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಬಿಡುವರು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪ್ರತಿಕ

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸಮ್ಮು ಪ್ರಾಂತಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಸಮ್ಮು ಸಂಸ್ಕೃತ ಒಂದಿದ್ದಂತೆ, ಸಮ್ಮು ಒತ್ತ ಸಂಬಂಧಗಳು ಒಂದಿದ್ದಂತೆ, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭೂಜಲವಾಯು ಆಕಾಶಗಳು ಒಂದಿರುವಂತೆ, ಸಮ್ಮು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಾಷೆಯೂ ಒಂದಿದೆ ಎನ್ನಲು ಅವಕಾಶವ ಸ್ನೇಹಿ ಮಾಡುವನು ನಮ್ಮ ಕರ್ತೃಪ್ರಾಪ್ತಿರುವದು. ಯಾಗೆ ಮಾಡಿಮೊದರೆ ಸಮ್ಮು ತಾಯಿಯ ಕಣ್ಣಾ, ಮೂರ್ಗಾ, ಮುಖಮುಕ್ಕೆ ನಕ್ಷತ್ರದಂತೆ ಇವೆ, ಆಕೆ ಲೋಕಸುಂದರಿ, ಆದೆ ಆಕೆ ಮೂರ್ಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಗುವದು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯವಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅರ್ಥಾತ್ ಎಂದು ಮಂತ್ರ ಕೂಡಾವ ಕಾರಣಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರೊಡನೆ ನಾವು ಏಕರಂತ್ರೀಯತೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವವಸ್ತು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾಗ್ರತ್ತಿಯನ್ನು, ಕರಡಬೀಕೆನ್ನುತ್ತೇವೆ ವರಕೀಯರ ಭಾಷಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ತಪ್ಪಬೀಕೆನ್ನುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮಾದೇ ಒಂದು ಆದ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ನಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬೀಕೆನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಹಿಂದೂ ಮುಖಲಾಯಸರ ಬಾಂಧವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೀಕೆನ್ನುತ್ತೇವೆ ನಾವು ಕೇವಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಂತಗಳ ಆಚಕ್ಷವುಂತಿಗೆ ಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೀಕೆನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತದ ದುರಭಿಮಾನವೈ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಳತೆಯಲ್ಲಿಡಬೀಕೆನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳಾಗಿ ನಮಗೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಎಂಬ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಬೇಕು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯು ಈ ಎಲ್ಲಾರ್ಥಗಳ ಪ್ರತಿಕವು ಆಗುವದರಿಂದಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಅವು ಮಹತ್ವವು.

ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಇತಿಹಾಸ

ಇನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡುವದು ಅವರುತ್ತವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮೂಲಕಃ ಈ ಭಾಷೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಭಾಷೆಗಳಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಂದು ಗುಂಟು ಪ್ರಯಾಗದಿಂದ ಶಾಶಿಯವರಿಗೆ

ದಟ್ಟಾಗಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಇನರ ಶೋರಸೇನಿ, ಅರ್ಥವಾಗಧಿ ಎಂಬ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಈ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಎಂಬದು ನೊಡಲು ಉಗಮವಹೊಂದಿತು. ಆದಕ್ಕೂ ನೊಡಲು ‘ಹಿಂದಿ’ ಅಥವಾ ‘ಪಿಂದುಸ್ತಾನಿ’ ಎಂಬ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಹೆಸರು ಆಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ‘ಬೀಸಿಲ ದೇವ ರಾಸೋ’ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಿರಾಜ ರಾಸೋ’ ಎಂಬ ವೀರ ಕಾವ್ಯಗಳು ಗಳಿನೆ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾದವು ಇವೇ ಈ ಭಾಷೆಯು ಪ್ರಥಮ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಯತ್ನಗಳು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಚಾರೀಕಾವ್ಯಗಳು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇರುವದು. ಭಟ್ಟಿಂಗಿಗಳು ಹಾಡತಕ್ಕ ವೀರರ ಪ್ರಶಂಸಾವರ ಕಾವ್ಯಗಳಿವು. ಮುಂದೆ ವಿದ್ಯಾಪತಿ, ಕಬೀರ, ಅಮೀರ, ಖುರ್ರಿ, ಬಾಕೀರ, ತಾಗಾ ಮುಂತಾದ ಕವಿಗಳೂ ಗರುಣವಿ ಎಂಬ ನಿಷಂಖೀಕಾರನೂ ಗಳಿನೆ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದ ವರೆಗೆ ಆಗಿಹೋದರು. ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ‘ಹಿಂದಿ’, ‘ಪಿಂದು’, ಅಥವಾ ‘ಪಿಂದುಸ್ತಾನಿ’ ಎಂಬದು ಒಂದೇ ಇದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆವಧಿ ಮತ್ತು ವ್ರಚಭಾಷೆ ಎಂಬ ಎರಡು ಪರಾಯಂಗಳಾದವು ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯವು ೧೯೦೦-೧೮೦೦ರ ವರೆಗೆ ನೀರಾಳಿಣಾಯಿತು ಪದ್ಮಾವತ ಕಾಗೂ ತುಲಸೀದಾಸಕ್ಕಿರುತ್ತಿರಾಮವಚರಿತ ಮಾನಸ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳು ಶತಿಶಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿರುವವು. ಇವು ಈ ಭಾಷೆಗೆ ಸ್ವಿರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿವು. ಇದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇಶವದಾಸ, ನಿಂರಾಜಾಯಿ, ಸೂರದಾಸ, ರಹೀಮು, ರಘುಭಾನ, ದೇವ, ಮತಿರಾಮ, ಜೈಸಿ, ಆಸ್ಸಿಸ್ ಮುಂತಾದ ಕವಿಗಳು ಶ್ರೀವೈ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಈ ಭಾಷೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದರೆ, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಜಿಸಲ್‌ಮೀರ, ಉತ್ತರಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಉಂಬಾಲಾ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಿಮ್ಮಾದಿಂದ ನೇಪಾಲದ ವರೆಗಿನ ಒಮ್ಮಾ ಜಲದ ದಕ್ಷಿಣಾಧಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭಾಗಲಪೂರ, ದಕ್ಷಿಣಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಯಪೂರ, ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಖಾಂಡನಾ ಈ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದ ಸೀಮಿತವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯಿತು.

ಇತ್ತೀ ಈ ಭಾಷೆ ಹೀಗೆ ಪ್ರಗತಿಹೊಂದುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ೧೯, ೨೧, ೨೮ನೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮನ ಆರಸರ ಮತ್ತು ಬಾದಶಾಹರ ವರ್ಚನೆ ಆಲ್ಲಲ್ಲಿ

ಹೆಚ್ಚುಗುತ್ತನಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಎಲ್ಲೇ ಅಳಿದರೂ ಫಾರಸಿಯಿನ್ನು ತಮ್ಮ ದರಬಾರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು; ಆ ಮೂಲಕ ಸಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೂ ದರಬಾರೇ ಜನರಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತ ನಡಿದ್ದರು. ಅದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಭಾಷೆ ಎಂದೂ ಅಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಭಾಷೆಯು ಒಂದಿಯೆ ಉಳಿಯಿತು. ಗಳನೆ ಶತಮಾನದಿಂದಲೇ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಲ ಕೆಲವು ಫಾರಸಿ, ಶರಜೀ ಶಬ್ದಗಳು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಬರಲಾರಂ ಭಿನ್ನಿದ್ದವು. ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಅದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೊಡನೆ ನಾತಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬರಬರುತ್ತ ಅದಕ್ಕೆಯೇ ಖಡೀ ಬೋಲಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತು. ವಿಶೇಷತಃ ದಿಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಿರತದ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ನಾತಾಡ ಲಾದ ಭಾಷೆಗೆ ಈ ಹೆಸರಾಯಿತೇ.

ಹಿಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಸಂಪರ್ಕವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಈ ಖಡೀ ಬೋಲಿ ಎಂಬದರಲ್ಲಿ ಫಾರಸಿ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳೂ ಹಲವು ಫಾರಸೀ ವಾಕ್ಯಗಳಾರಗಳೂ ಬಂದು ಸೇರಿದವು. ವಿಶೇಷತಃ ಲಷ್ಣರೀ ತಾಣ್ಯಗಳಿದಲ್ಲಿ ಸಂತೇ ವೇಟಿಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಲಾಗುವ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪವು ಸ್ವಲ್ಪಗ್ರಂಥ ಸ್ವ ಭಾಷೆಗಿಂತ ಬದಲಾಗಿ ಆ ಬದಲಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಭಾಷೆಗೆ ಹಲವರು ‘ಖರ್ಡು’ ಅಂದರೆ ಸ್ವೇನ್ಯ, ಸ್ವೇನ್ಯದ ಪಾಠ್ಯ, ಸ್ವೇನ್ಯದ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಟ್ಟಿದ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಉನ್ನಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ‘ಖರ್ಡು’ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮೂದಲು ಮುಶಾಫಿ ಎಂಬವನು ಉಲ್ಲಂಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರಬೇಕು. ಉತ್ತರಾರಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರಾರಲ್ಲಿ, ಮುಂದೆ ಉತ್ತರಾರಲ್ಲಿ ಜಬಾನ್-ಈ-ಉರ್ದು ‘ಖರ್ಡು ಭಾಷೆ’ ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ದೊರೆಯುವದು. ಇದಕ್ಕೆಯೇ ಹಲವರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ (ವಜಾಹಿ ಉತ್ತರಾರಲ್ಲಿ) ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಉತ್ತರಾರಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ರೂಢಿವಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವಾಶ್ವಾತ್ಯ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಸಹ (ಟೆರ್ಪೆ-ಉತ್ತರ, ಫ್ರಾರ್ಯರ ಉತ್ತರ, ಕೆಟೆಲೆಯರ ಉತ್ತರ) ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಎಂದೆ ಸಂಭೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈ ರೀತಿ ಹಿಂದಿ, ಹಿಂದವಿ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ, ಖಡೀ ಬೋಲಿ, ಉರ್ದು ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸವಾನಾರ್ಥಕವಾಗಿಯೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದು (ಸಿಂಧು ನವದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವವರು), ಹಿಂದಿ, ಹಿಂದವಿ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಈ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದವರು, ಮುಸಲಾಖ್ನರು ವೋದಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿವರು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಯಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿಯ ವರೀಗೆ ಸರಿಹೋಗಿಯಿತು. ಮುಂದೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪ್ರವೇಶವಾಗಿ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದೆ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹೀಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಏನಿತ್ತೀಂದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಘಾರಸಿ, ಅರಬಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಈ ಮೂರೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಸುಲಭ ಶಬ್ದಗಳ ಸಂಮಿಶ್ರ ಉಪಯೋಗವು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಂದು ಮುಸಲಾಖ್ನ ರಿಬ್ಬರೂ ಯಾವದೇ ಸಂಕೋಚ, ಭೇದಭಾವ, ಅಭಿಸಿನೇಶ ಇಲ್ಲದೆ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಜನಸಾಮಾಜ್ಯರಲ್ಲಿ ರೂಢಿ ವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿತ್ತು. ಆ ಭಾಷೆಯ ರಚನೆ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಕಟ್ಟಿ ಇವೆಲ್ಲ ಮೂಲ ಪ್ರಾಕ್ತಿಕದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದ್ದನ್ನು. ನಾಗರಿ ಹಾಗೂ ಘಾರಸಿ ಹೀಗೆ ಎರಡೂ ಲಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಎರಡು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ಅವು ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತ ನಡೆದವು. ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಈ ಭಾಷೆಯ ಶಾಖೆಯೋಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನಾಗರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯನ ಹಬಿಷಿದು ಹಿಂದಿ ಎನಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಘಾರಸಿ ಲಿಸಿ ಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತ ಉಂಟಾಗಿ ಎನಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಬರಬರುತ್ತ ಈ ಭಿನ್ನಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೀಂದು ಮುಸಲಾಖ್ನರ ಭೇದಭಾವದ ಬೆಂಬಲವು ದೊರೆಯಿತು.

ಹುಗಾಗುವ ಕಾರಣಗಳೇನು? ಒಂದೆ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದ ವರೀಗೆ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತ ಬಂದ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಪ್ರವಾಹವು ಒಡೆದು ಹೋಳಾಗಿ ಹೀಂದೀ ಉಂಟಾಗಿ ಎಂದು ಎರಡು ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹರಿಯಲಾ ರಂಭಿಸಿತು? ಎಂದಿನಂತೆ ಭೇದಭಾವನೆ ಹಾಗೂ ಒಡಕು ಹುಟ್ಟಿ ಮುದರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಾತಿರಿಯನ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕ್ರೇವಾಡವು ಇದರಿಂದಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವದು. ಕಲಕ್ತೀಯ ಫೋರ್ಸ್ ಪುಲಿಟ್‌ಮ್ ಕಾಲೇಜದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಲವರು

ಮತ್ತು ಜಾನ್ ಗಿಲ್ ಕ್ರಿಯಾಸ್ಟ್ ರು ಹಿಂದುಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಪ್ರಧಾನ ವಾಗ್ಯಯವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಇನ್ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತರು. ಅವರು ಲಲ್ಲಿಲಾಲ ಮತ್ತು ಸದಾಲಮಿಶ್ರ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದರು. ಅವರು ಪ್ರೇಮಶಾರ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು ಅರಬೀ ಫಾರಸಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಿತ್ತಿಹಾಕಿ ಅವುಗಳ ಬದಲು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹಾಕುವದೆ ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ವಾಗಿತ್ತು. ಮಿ. ಕೇ ಎಂಬವರು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ. ಗುಲೇರಿಯವರು ಈ ಪ್ರಯತ್ನದ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ತನ್ನ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ (ಹೆರಿಟೇಜ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಹಿಂದಿ: ಲಿಟರೇಚರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಚಾರಣೆ ಪತ್ರಿಕಾ, ೧೯೭೫) ಮಾಡಿರುವರು. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ಪಂಡಿತರು ಕಾರಣಾದುದಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾದ ಗ್ರಿಯರವನ್ನು ನು ಒಂದೆಡೆ ತನ್ನ ವಿಷಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿರುವನು. ಅವನು ಇದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡದಾರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಏನೇ ಇರಲಿ, ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೊಡನೆಯೆ ಮುಸಲ್ಬಾನರಲ್ಲಿ ಆರಬೀ ಫಾರಸಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪ್ರಫಾತ ಚೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಹಿಂದಿ-ಉರ್ದು ವಾದವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತಃ.

ನಿಜವಾಗಿ ನೇಡಿದರೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯೆ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷೆ. ಹಿಂದಿ ಉರ್ದು ಇವರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿಯ ಎರಡು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾದ ಶಾಖೆಗಳು ಯಾಕಂಡರೆ ಯಾವದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ, ವಾಕ್ಯರಚನೆ, ವ್ಯಾಕರಣ ಇವು ಮುಖ್ಯ ಹೊರತು ಶಬ್ದಗಳು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದಿ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗಳು ಬೇರೆ ಎಂದು ಯಾವ ಭಾಷಾ ಕೋರಿದನೂ ಅನ್ನ ಲಾರನು. ಕೇವಲ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆ ಇದೆ, ಅವು ಮೇಲಿಂದ ಅವು ಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳನಿಷಲಾರವು

ಭಾಷಾಭಿಜ್ಞನಾದ ಗ್ರಿಯರವನ್ನು ನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವನು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯು ಮೂಲತಃ ಉತ್ತರ ಗಂಗಾತಟಾ ಕದ ಭಾಷೆಯು. ಅದು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯೂ ಆಹುದು. ಅದನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಫಾರಸಿ ಹಾಗೂ ನಾಗರೀ ಲಿಪಿಗಳಿರದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು

ಬರುವದು ಫಾರಸಿ ಇಲ್ಲವೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಥಲಪಿಲ್ಲದೆ ಎರಡನ್ನೂ ಮಿಶ್ರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬರುವದು. ಯಾವ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯಲ್ಲಿ ಫಾರಸಿ ಶಬ್ದಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಉವರ್ಯೋಗಿಸಲಾಗಿವೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆಯೇ ಉರ್ಧವ ನಂಬ ಹೇಬರು. ಅದೇರೀತಿ ಯಾವ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಷ್ಟ ಆದು ಹಿಂದೀ.

ಈ ಹಿಂದೀ ಉರ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ನಮ್ಮೆ ಧೋರಣಾ ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡಲಾಗುವದು. ಇನ್ನು ಈ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಪ್ರಚಾರದ ಚಳಳವಳಿಯ ರೂಪರೇಷಣೆಯನ್ನು ಸ್ಪಳಿ ನೋಡುವ.

ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಚಳಳವಳಿ

ಆಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆನೇಕರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಎಂಬುದೊಂದು ಬೇಕು ಎಂದು ಎಷ್ಟೇ ಎನಿಸಿದರೂ ಅವಿಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸ್ವರೂಪದ ಚಳಳವಳಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಯುಕ್ತಪ್ರಾರ್ಥ ಬಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯೆ ಸಕಲ ಜನರ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎರಡು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಬಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಆ ವಾದಕ್ಕೊಂದು ಮೇಲಾಟಿದ ಅಥವಾ ತುರಸಿನ ಸ್ವರೂಪನ್ನು ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನ ವಾದದ ಬಣ್ಣ ಮೂಲ ಅದಕ್ಕೆ ಒಳಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯತ್ತ ನೋಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ ಆಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಎರಡು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತದ್ದರು ಎಂದರೂ ಸಲ್ಲಿವದು ಉತ್ತಮ ರೋಗಚಿಕ್ತೆಕರಂತೆ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಖಿಂದುಸ್ತಾನದ ರೋಗನಿರ್ದಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲವಶ್ಯವಿದ್ದ ಬೈಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಭಾಷೆಯೂ ಒಂದು ಅವಶ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಪಡ್ದಣ ಆಖಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರು. ಆಲ್ಲಿ ಮನೆಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಟಾಲಸ್ಯಾಯ ಫಾರ್ಸೆ ಮತ್ತು ಫಿನಿಕ್ಸ್ಪಾರ್ಸ್‌ದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆಲ್ಲ ಅವರು ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲದೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯನ್ನೂ ಕಲಿಸಬ್ಶಿದ್ದರು. ಅವರ

ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಬರುವದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ವರುವ ಅಂದರೆ ಗಣಪರಲ್ಲಿಯೇ, 'ಹಿಂದಸ್ತಾನಾಜ್ಯ' ಎಂಬ ತಮ್ಮ ತತ್ವಗಳ ಬೀಜಭೂತವಾದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಆ ಪುಸ್ತಕದ ಶಿಕ್ಷಣಪರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅವರು, 'ತನ್ನ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹಿಂದವಾಸಿಯು ಹಿಂದಿ (ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ) ಭಾಷೆಯೊಡನೆ ಪರಿಚಿತನಿರ್ದೇಕು...' ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಹಿಂದಿ (ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ) ಇರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಘಾರಿ ಹಾಗೂ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು. ಹಿಂದು ಮುಸಲ್ಕಾನರ ಸಂಬಂಧವು ನಿಕಟವಾಗಿತ್ತು ಹೋಗುವದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡೂ ಲಿಪಿಗಳ ಉಪಯೋಗಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಬೇಗನೆ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಬಲ್ಲೇವು,' ಬರೆದಿರುವರು. ಮುಂದೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಬಳಿಕೆಗಳು ಹಿಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಾಫ್ ಪನೆಯ ಸವಾರಂಭಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಜಾಮಹಾರಾಜರು, ವ್ಯಾಯಿಸರಾಯ್ ಮುಂತಾದ ಆಧಿಕಾರಿಗಳು, ಆನಿಬೆಳುಂಟಿ ಮುಂತಾದ ಮುಖುಂಡರು, ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರು ರಂಕೂ ಸ್ವೇಂವರೆಬ್ಲರೂ ಕಾಶಿಮಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೂಡಿದ್ದರು. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡದೆ ಇಂಗ್ಲೀಷದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಬೇವ ಪ್ರಸಂಗರು ವದು ಲಾಂಭನಾಷ್ಟದನೆಂದು ನೇರವಾಗಿ ನಿರ್ಧಿತಯಿಂದ ನುಡಿದರು. ಎಲ್ಲಿ ರಿಗೂ ಅವೊಂದು ಬಹೆಳ ಧಾರಿಷ್ಟ್ಯದ ಕೆಲಸವೆನಿಸಿತು ಗ್ರಂಥಾಲ್ಯಿ ಒಮ್ಮೆ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಯಿಸರಾಯರಿದ್ದ ಯುದ್ಧವಿವಯಕ ಸಭೀಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅಂತಹ ಮಹತ್ವದ ಸಭೀಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದುದು ಅದೇ ಮೂದಲನೆಯ ಸಲ. ಅನೇಕರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರನ್ನು ಅಭಿಸಂದಿಸಿದರು, ಅನೇಕರು ಅತ್ಯಾಶ್ಚಯವನ್ನು ವೃತ್ತಮಾಡಿದರು. ಆದು ಇಂಗ್ಲೀಷ ಭಾಷೆಯ ಹಾಗೂ ಬ್ರಿಟೀಶ್ ರಾಜಕ್ರಿಯ ಅವಮಾನವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಹಾಮೂರ್ತಿರೂ ಹೆಲವರಿದ್ದರು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗರವಾಲ ಜಾತಿಯವರು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಾಗರೀಕರಿಣಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಹಿಂದಿಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗ್ರಂಥಾಲ್ಯಿ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಮಗನಾದ ದೇವಿದಾಸನನ್ನು ಮದ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿ ಅಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತ

‘ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರಕಳೆ’ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಖಾಪಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಅವಕಾರದ ಚಳವಳಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಸಲ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಗೂ ಉತ್ತರ ದ್ವಾರೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಂದಿತು. ಆಗ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರತೀತವಾಯಿತು ಸಾಗರೀತ್ತರ ಹಿಂದೀಬಾಂಧವರ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದಾಗಿಲ್ಲ ಅವರು ಬಹುತಃ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತಾಡಿತ್ತ ಬಂದಿದ್ದರು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾತಾಡಲೆಬೇಕೆಂದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವಂತೆ ಮಾತಾಡಿ ಬಳಕ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಪ್ರಸಂಗ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾತನಾಡುತ್ತದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅರ್ಜಣಿಯ ಮೂಲಕವೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಹೋಮರೊಲ ಲೀಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ತಾನವನ್ನು ಸ್ಪೀಕರಿಸಿದರು. ಆಗ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ‘ಭಾಷಾನುಗುಣ ಪ್ರಾಂತರಚನೆ, ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯೆಂದು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಶ್ರೀಕಾರ’ ಈ ಮಾತುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವವು. ಲೋಕ ಮಾನ್ಯರು ಕೊಡ ‘ಭಾಷಾನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್ನಿರ್ಬಜನೆ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಪ್ರಚಾರಾದಿ ಸಾಧನಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರ್ಕ್ ಸಾಧನೆ’ ಎಂಬ ಖನೀಇಗಳನ್ನು ಡೆಮಾಕ್ರೆಟಿಕ್ ಸ್ವರಾಜ್ಯಪಕ್ಷದ ಸ್ಮಾರ್ಷಣಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದರು. ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಆದ ನಾಗಪುರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಘಟನೆ ಮಾರ್ಪಟಿತು. ಆಗ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಇದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆ, ದೇವಿತದ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಆಯಿತು. ಭಾಷಾನುಗುಣ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷಿಗಳಿಗೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯಭಾಷಿಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾನನ್ನು ದೊರಕಿತು ಮುಂದೆ ಆಧಕಾರ ಚಳವಳಿ, ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಸೇರಿ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಶೀಕ್ಕೆ, ಅವರ ಬಿಡುಗಡೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ನಡೆದವು. ೧೯೭೪ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೆರಿದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯದತ್ತ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಡಬಹುದ್ದರು ೧೯೭೫ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಪ್ರಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಮಾಡಿತು. ಪಂಚದಶವಿಧ

ಪಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖಸ್ಥಾನವು ದೊರಕಿತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನು ಅಧಿಕಾರಾರೂಢವಾಗಿ ಇರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಇಂದಿರಾ ಕೌನೆಯ ಪರಿಗೆ ಎಂಟು ಪೂರ್ಣತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಗೆ ನಿವಿಧ ರೀತಿಯಿಂದ ಖಾತ್ಮೇಜನ ಕೊಟ್ಟಿತು ಅಕೆಳ್ಳುಬರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ತು ಗಾಂಧಿಜಿವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತು. ಅದರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಲೀಯೆ ನಡೆಬುಕಕ್ಕೆದ್ದೀಂದು ಗಾಂಧಿಜಿಯರು ಪ್ರಧಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟಿರು ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭಾಷಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಸ್ಥಾನವು ಕೊಡಲಾಗಿದ್ದ ಅದೇ ಚೋಧಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ನಿರ್ಘಂಥ ವಿರಾವದು ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಐದನೆ ಹಾಗೂ ಆರನೆ ತಯತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಇನೆ ವರುಷ ಅವನಿಗೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಪರಿಂಭಯ ವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಲಾಗಿರುವದು. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾವೆ, ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಮ್‌ನಿರಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ಈಪ್ರಗೋಣಿಸಿದ ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗುವದು ಮುಂದೆ ಗ್ರಾಮ ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನು ಈ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಸಮೂತ್ತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಪರಾಯಾಯದಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಈ ತಜನ್ಹಳೆಯು ಈಗ ವಿರಾಟಿ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಹೊರತು ಅನ್ಯಭಾಷೆ ಕ್ಷಯಿಸಿತ್ತೇ ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರಿಸಿತ್ತದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದೆ ಇರುವವರು ಕ್ಷಯಿತೆ. ಈಗ ಬಹುವಿಧಿದಿಂದ ಒಹುಮುಖಿದಿಂದ ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖಾತರ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಸ್ವೇಮೀ ಮಂಡಳಿಗಳಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಪ್ರಸಾರವು ಅದರೂಡನ್ನರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆ, ಏಕರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ಜಾಗ್ರತ್ತಿ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಂಪರೆಗಳ ಎಚ್ಚರ ಇವು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ನಡೆದಿವೆ.

ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ಪೂರ್ಣತೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಪೂರ್ಣತೆ ಭಾವಿಗಳತ್ತು ಅತ್ಯಂತಿಕ ಲಕ್ಷ್ಯವು ಪೂರ್ವೀಕ ಲಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾತು ನಿರ್ವಿವಾದವು. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ

ಪ್ರಚಾರದತ್ತ ದುಡ್ಲಕೆ ಮಾಡಿ ನಡೆಯಂಥಾರದು. ಇಂಗ್ಲೀಸ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯಾಗಬಲ್ಲದು ಎಂಬ ಬ್ರಿಟನ್ ಇನ್ನು ಯಾರಿಗಾದೋ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ದುರಾರಾಧ್ಯರೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಬ್ರಿಟಿಂ ಸರಕಾರದವರೇ ಕುಳಿತು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದಿಂ ಮನೋರಾಜನಿಗನುಣವಾಗಿ ತದರ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಈಗ ಇಂಂ ವರುಷ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಾವಿರದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಹದಿನುಂರು ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹರಕು ಮುದುಕು ಇಂಗ್ಲೀಸ್ ಈಗ ಬರುತ್ತಿರುವದು. ಮೇಲಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಇಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡುವದೆ ಬ್ರಿಟಿಂ ಸ್ವೀಕೃತವಾದ ಡ್ಯೂರ್ಯುವಿರುವದೆಂದು ಅವರೇ ಸಾರಿರುವದು. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಇಂಗ್ಲೀಸ್ ನು ದಿನೇ ದಿನೇ ಸಾಫ್ ನಭರ್ಪ್ರೈ ವಾಗದೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ. ಅದರ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧಿಕರ ಸಾಫ್ ನವನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಪಡೆಯಬಲ್ಲದು. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತವು ಈಗ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿಯುವದೋ ಆದಕ್ಕೆ ಮುಂದರಿಯಲು ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವದು. ಮೊದಲನೆಯ ಮಾತ್ರಿಂದರೆ, ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬರದೆ ಇರುವವನಿಗೆ ಅಂದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ನಾಲ್ಕನೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಏದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವನನ್ನು ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಕಲಿಂಬಾರದು ಹಂಗಾಮೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಪರಿಕ್ರೇಗಳೊಡನೆ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತಕ ಭಾಷೆಯ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕಾಗದವು ಒಂದು ಅವಶ್ಯವಿರಬೇಕು ಶಾಲೆ ಆಧವಾ ಶ್ರೇಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಪ್ರಚಾರವು ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇತಿ ವರುವದವರಾದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಸಂಸ್ತಾರ ಮಾಡಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ, ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಧನಿ. ಶಾಲೆಗಳ ಅಂತ್ಯವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಗೂ ಮಾಡ್ಯಾಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಸಾರಥಮಿಕ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಮಾಡ್ಯಾಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಉಚ್ಚ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಇಚ್ಛಿಕ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆ ಇಡಬಹುದು. ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣದ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಇತಿ ಮೀರಿದ ಬಳಿಕ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಮಟ್ಟೆ ಸಾಧಾರಣ ಈಗನ ಮಾರ್ಪಿಕ್ಕಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಒರುವ ಕನ್ನಡದನ್ನು ಇರಬೇಕು. ತಾನಾಗಿ ಮುಂದೆ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ ಬೇಕೆಂಬ ವರ್ಗದ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಸುವಷ್ಟ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ವಿದ್ಯೆರ್ಥಿಗೆ ಆಗಬೇಕು, ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಮಾತ್ರಭಾಷೆ ಇದ್ದವರು ಅನ್ಯ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಅವರು ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲೇ ಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಚ್ಚೆ ಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಕಲಿಯನವರಿಗಾಗಿ ಹಂಗಾಮಿ ವರಗಳು, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಸ್ವರ್ಧಿಗಳು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಪ್ರೇಮೀ ಮಂಡಳಣಂದ ನಡೆಸಲು ಡಬೀಕು ಸುಲಭ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಭಾಷೆಗಳು, ಮಾಸಿಕಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಪ್ರಸಾರವು ನಡೆಯಬೇಕು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಿಲ ಭಾರತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆವಶ್ಯಕವಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಚಿಪ್ಪೆ, ತೇಜಸ್ಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಖದ್ದಿ ಪನಗೊಳ್ಳುವಂಥ ವಿಚಾರಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇರಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಚಲಚ್ಚಿತ್ರ, ರೇಡಿಯೋ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮುಖ್ಯಾಂತರವೂ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಪ್ರಚಾರವು ನಡೆದಿದೆ ಆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಭಾಷೆ ಸರಿಯಾಗಿರುವಂತೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ಆಯಾ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಮಂಡನಪದ್ಧತಿ ಆರೋಗ್ಯಕರರವಾದುದೂ ಜೀವನ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರೋಫೆಕ್ಟವಾದುದೂ ಇರುವದೂ ಇಲ್ಲವೋ ಇಲ್ಲನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಪ್ರಚಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಶೇಷ ಮಾರ್ಕೆಟಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡಾವದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೀ ಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ, ಅಹಿಂದೀ ಸಾರ್ವಾಂತಗಳಲ್ಲಿ, ದ್ವಾರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮೂರು ಕಡೆಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆದಿದೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಚಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವೇ ಶುದ್ಧ ಹಿಂದೀ ಅಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಧಾನ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಹಾಗೂ ಶಿಥಿಲಾರ್ಥ ಅಂದರೆ ಖಾರಸಿ ಅರಬೀ ಪ್ರಧಾನ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಇವುಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡವದು ಕೂಡ ಪರ್ಯಾಯಾದಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಯಾಕಂದರೆ ಅವರ ಭಾವೇಯ ಅಸ್ತಿವಾರ, ನರನಾಡಿಗಳು, ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯೆ ಇರುವವು ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಚಾರವು ಹಿಂದು ಮುಸಲಾಖಾನ ಎಂಬ ಜಾತಿಯ ವಿರೋಧ ಭಾವನೆಯ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಆ ಅಭಿನಿವೇಶದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುದರಿಂದ ಅದು ಇಷ್ಟವಾದುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೂವಾಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗೆಯ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಚಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇಂದರೆ ಒಂದತ್ತು ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೈಲನ, ಇನ್ನೊಂದತ್ತು ಅಂಜಮನ್ ತರಕ್ಕೀ ಉರ್ಧ್ವ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ದ್ವಾರಾವಿಡ

ಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪ್ರಚಾರಣಂಸ್ತೇಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನೂತ್ರಿ ಎರಡು ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವೆವು.

ಮುದ್ರಾಕಣದಲ್ಲಿ ಗೌಪರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನವಾದ ‘ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಹಿಂದಿ (ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ) ಪ್ರಚಾರ ಸಭೆ’ಗೆ ಗೊಳಿಸಿರಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೀಗೆ ವರುಷಗಳಾದವು. ಆ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊರಡಿಸಿದ ವರದಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಆ ಸಭೆಯು ಪಾದು ಶಾಶೀಗಳಿನೆ. ತಾಮಿಳನಾಡು, ಅಂಥ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ ಹೀಗೆ ಉಪಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಉಂದು ಮುದ್ರಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ. ಆ ಸಭೆಯು ಇಂದ್ರಾಂಗಳಲ್ಲಿ ಗಣ, ಕ್ರಿ, ೧೯೦೯ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದೆ, ೨೦೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಕಟ್ಟಿತಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದೆ, ಗಂಂ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಗಣಾಂತರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕರು (ಗ್ರಾಮ್ಯಜ್ಞಯೋಟಿರು) ಕೊರಬಿಡಿದ್ದಾರೆ. ೪೦೦ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಕಲಿಸಳಾಗುತ್ತದೆ, ಗಂಂ ಪ್ರಚಾರಕರಿದ್ದಾರೆ, ೩೫೦ ಪ್ರಚಾರಕೇಂದ್ರಗಳನೆ, ೫೦೦ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನೆ, ಈವರೆಗೆ ೧,೨೨,೦೦೯ ಜನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಮೈಸೂರ ರಿಯಾಸತ ಹಿಂದಿ ಪ್ರಚಾರ ಸಭೆಯ ಕಚೇರಿಯು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ರುವಂದು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦೧ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಹಿಂದಿ ಕಲಿಸಳಾಗುತ್ತದೆ; ಹಾಗೂ ಇಂ ಪ್ರಚಾರಕರು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವರು ಷಕ್ತಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ೨೦೦೦ ಜನರು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಒಗೆಯೋಗಿ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿದೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಪ್ರೇಮವಿದ್ದವರು ಚೀರೆ ಚೀರೆ ಮಂಡಳಗಳ ಮುಖ್ಯಾಂತರ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಿರುವರು.

ಹಲವು ವಾದಗಳು

ಈ ವರೆಗಿನ ಸಾಂಗೋವಾಂಗ ವಿಚಾರದ ನಂತರ ಈ ಒಗೆ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿರುವ ಹಲವು ವಾದಗಳ ದಿಗ್ದಿಧ್ಯನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುವದು ಅನುಚಿತವಾಗಲಾರದು. ಆ ವಾದಗಳ ಪೂರ್ವ ಚರ್ಚೆ ಇಲ್ಲವೇ ಎಲ್ಲ ಸಾಧಕಬಾಧಕ ಪ್ರಮಾಣ ಇವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುವದಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಚಕರಿಗೆ ಅವುಗಳ ಜ್ಞಾನವಿರದಿರುವದು ಅವುಗ್ಯವಿರುವದು. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಕ್ಷೇಪ

ದಿಂದ ಆ ವಾದಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ದೃಷ್ಟಿ ಯಾವದಿರಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಚಿಸಲಾಗಿದೆ

ಇಂಗ್ಲೀಸ್ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆನೂಡಬೇಕು ಎಂದು ಹಲವರು ಬಹಳ ಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳಿರುವರು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ ಸಹಾಯ ಭಂತಿ ಇದೆ. ಆ ಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವ, ನಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನ ಮತವಿರಲಾರದು. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೆ ಹಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷದ ಸಂಪರ್ಕವೆಂದರೆ ದೈವಿ ಅನುಗ್ರಹ, ಇಂಗ್ಲೀಷಭಾಷೆಯ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ-ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಬಂದವು. ಇಂಗ್ಲೀಷರ ರಾಜ್ಯದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಾತಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳುಂಟಾದವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಕಾಡುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದೇವು ಎಂದು ತಿಳಿಯುವವರು ಮತ್ತು ಹೇಳುವವರು ಇನ್ನೂ ಹಲವರು ಇರುವರು. ಆದರೆ ಇವರೆಲ್ಲ ಭ್ರಮವಾದಿಗಳು, ಚೀನ, ಜಪಾನ, ರಶಿಯಾ ಮುಂತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೇನೂ ಬ್ರಿಟಿಶರ ಕರಿಗಾಲು ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಅವರೇನೂ ಇಂಗ್ಲೀಸ್ ಮುಖಾಂತರ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲಿಲ್ಲ ಅವರೇನೂ ಪರರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಗುಲಾಮರಾಗಿಯೆ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪರಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕನೇ ಅತ್ಯಾಚ್ಚ ವಿಚಾರಿಸಿರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, ಸ್ವತಂತ್ರವಿದೇ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿವೆ. ಹಿಂದುಸ್ತಾನವೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಇಂಗ್ಲೀಸಿನ ದಾಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲೀಷರ ದಾಸ್ಯ ಇವೆರಡೂ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಒದಗಿಸ್ತರೂ ಆವು ನಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದೆಂದರೆ ಶೈಂಬಲೆಗಳು ಕಲಂಕಾರಗಳಿಂದು, ಮನಸೆ ಸೇರಿದ ಫಳಿಸ್ತ್ರವು ಶಂಭಕಾರಕವೆಂದು ವಾದಿಸಿದಂತೆಯೇ ಸ್ವೇ. ಇಂಗ್ಲೀಸನ್ನು ಅಧಿವಾ ಇಂಗ್ಲೀಷರನ್ನು ನಾವು ದೈವಿಕಬೇಕೆಂದು ಇದರ ಅರ್ಥವಲ್ಲ ಆದರೆ ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾದಿಗಳಾಗಿ, ಯಾವದೇ ಬಗೆಯ ಶೋಷಕರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿರುವದು ಬೇಡ. ಅಲ್ಲಿಯ ವರಿಗೆ ಅವರ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ನಮಗೆ

ಇವು ವಿಲ್ಲ. ಆ ಅನಿಷ್ಟವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವರು ಬಿಟ್ಟು ಕೈಗಾವೆ ಅವರು ನಮ್ಮೆ ಮಿತ್ರರು, ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಪರಮ ಹಿತಕ್ಕುಗಳು. ಅವರ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೂ ನಾವು ಲಾಭ ಪಡೆಯುವ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲಿಯ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂಶರಿಸಿ, ಆದರಲ್ಲಿಯ ಉಚ್ಚೆ ವಿರಾಖತ್ತರವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಆತ್ಮಸಾತ್ವಾಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲಾಭಪಡೆಯುವ. ಆದನ್ನು ಬೋಧಭಾಷೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲ, ಆದನ್ನು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ, ವಿಜ್ಞಾನಾದಿಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟು ಆದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವ.

ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಹಲವೆಡಿಗೆ ವಿರೋಧವು ಕಂಡುಬರುವದು. ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆಗೆ ಪೆಟ್ಟ ಬೀಳುವದು, ಮೊದಲು ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆ ಬಳಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ವಿಷಯ ವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವ, ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ನಮಗೇಕೆ ಇತ್ತಾದಿ ಚರ್ಚೆ ಎನ್ನೊಂದಿಗೆ ವಿಷಯ ವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು. ಇವೆರಡೂ ತಮ್ಮ ಮರ್ಯಾದೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಎರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ಸೋಷಕವೆ ಆಗಬಲ್ಲವು. ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆಗೆ ಮುಕ್ಕೆಮಾನ ಏಂಬಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾಪ್ರಚಾರಕರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿನ್ನಾಗಿ ಆಷ್ಟೇಯನ್ನು ವಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆಯತ್ತ ದುರ್ದಲ್ಮಕ್ಕೊಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆನ್ನು ವನರು ಉಸುಬಿನ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವರು. ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ತಮ್ಮ ತಾಯಿ, ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆ ಮಲತಾಯಿ ಎಂದು ಅವರು ತಿಯಕೂಡು. ಅದೇರೀತಿ ಪ್ರಾಂತಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳೂ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರಭಾವವನ್ನಿಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಒಬ್ಬಳು ತಾಯಿಯಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬುಧಿ ಚಿಗಪ್ಪ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಇಬ್ಬರೂ ನಡಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಪರಕೀಯವಾದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ದಾಸ್ಯದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದುರೇ ಮಕೂಡವು ಹಿಂದುಸ್ತಾನವೆಂದರೀಂದು ಮೂರನೆ ವರ್ಗದ ರೆಲ್ವೇನ್ನು ಬ್ಬಿಯ ಆದರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಟೆಕ್ಸಿಟ್ಲಿಡೆ ಬಂದು ಬಲಾತ್ಮಾರದಿಂದ ಇಡೀ

ಉಂದು ಬಾಕು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಲಗಿಬಟ್ಟಿದೆ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಪ್ರಾಂತ ಭಾಸೇಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಸೇಗಳು ತಿಕೀಟ್ಟು ಇದ್ದರೂ ಕೊಡಲು ಸ್ಥಳ ವಿಲ್ಲದೆ ಗೇಟು ಚೋಟ್ಟು ಜಾಗೆಗಾಗಿ ಪರಶ್ಯರ ಹೊಡಿದಾದುತ್ತದ್ದೇವೆ. ಇಂಗ್ಲೀ ಷನ್ಸು ಚನ್ನಾಗಿ ಅಲ್ಲದಿಸಿ ಎಬ್ಬಿಸಿ ತಿಕೀಟ್ಟಿಲ್ಲದ್ದ ಕ್ಷಾಗಿ ಕೆಳಗಳಿಬಿದುವೆನೆಂಬ ಭಯಹಾಕಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಇಂಬಾಗಿ ಕೊಡಲು ದೊರೆಯುವದು. ಹಿಂದೂ ಮುಖಲ್ಯಾನರಿಬ್ಬರ ದುಬ್ಬದ ಮೇಲೂ ಬ್ರಿಟಿಶರು ಇನ್ನೂ ಥಡಿ ಬಿಗಿದು ಲಗಾಮು ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಹಿಂದೂಷಭೇ, ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಲೀಗದವರು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಎಂದು ಬಡಿದಾಡಿದಂತೆ ಈ ಬಡಿದಾಟವಿದೆ. ಇದು ಪರಕೀಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವೆ. ಸಾವಿರಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವಾನಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಕಾಲೂರಿನಿಂತ ಪ್ರಾಂತಭಾಸೇಗಳನ್ನು ಕದಲಿಸುವವರಾರು ಎಂಬ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಲೂ ಯಾವಡೆ ಸಂಶಯ ಸಿಶಾಚಿಗ ಒಳಗಾಗದೆಯೂ ಪ್ರಾಂತಭಾಷಾ ಭಾಸೇಗಳು ಸಾಗಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾ ಪ್ರಚಾರಕರು ತನ್ನ ನವೋತ್ಸಾಹದ ಅತರೇಕ ದಿಂದ ತಾಳತಪ್ಪಿ ನಡೆಯಿದೆ ಪ್ರಾಂತಭಾಸೇಯ ಉದ್ದಾರವೇ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಸೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ತಳಹೆಡಿಯು, ಮೂಲಕ್ಕಿಂ ಪ್ರಾಂತ ಭಾಸೆಯದು, ಅಡ್ಡ ಬೆಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಸೆಯದು ಎಂಬದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದಿದೆ ಇಡ ಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಕಾಧನದ ಸುಂದರ ಸಮ್ಮೇಳನಾಗಬಲ್ಲದು.

ಹಿಂದಿ..-ಉದ್ದೂ ಎಂಬದೊಂದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವಾದವಿದೆ. ಅದರ ಕಂಡಿತ್ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಇತಿಹಾಸನನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಈ ವಾದವು ಹಿಂದಿ ಉದ್ದೂ ಇವು ಮಾತ್ರ ಭಾಸೆ ಪ್ರಾಂತಭಾಸೇಗಳದ್ದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೀವ್ರಸ್ವರೂಪದವಾಗಿನೆ. ಎರಡೂ ಬಣಗಳು ಆರೋಪಸ್ತತಾರೋಪ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನಿಮಗ್ನವಾಗಿರುವವು. ಅವರ ತಪ್ಪು ನೊದಲು, ಇವರ ತಪ್ಪು ನೊದಲು ಎಂದು ನಿತ್ಯ ವಾದವು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆರೂಪವಾಗಿ ಹಿಂದಿ ಉದ್ದೂ ವಾದಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾಸೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಬಂಧಿಸಿರುವರು. ಲಿಸಿ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಫಾರಸಿ ಅರಬಿಯನ್ನು ತುಂಡಲಾರಂಭಿಸಿರುವರು. ಲಿಸಿ ಬಗ್ಗೆಯೂ

ಒಬ್ಬರು ಸಾಗರಿಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಇನ್ನೊಂದು ಬ್ರಹ್ಮ ಉಂಟಾಗಿ ಲಿಸಿಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಒಬ್ಬರು ಜರೂರು ಕೆಚೇರಿ ಇಂಥರೂಥ ವಿರುವ ಸುಲಭ ಉಂಟು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿಹಾಕಿ ಅವಶ್ಯ, ನಾಯಾಸನ ಎಂಬ ಕರಿಣಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬ್ರಹ್ಮ ಭಾಷಾ, ಸಭಾ ಮುಂತಾದ ಅತಿ ಸುಲಭ ಹಿಂದಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿ ಕೂಡ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ದಿಲ್ಲ. ನಾಗರೀ ಲಿಸಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಡ ಎತ್ತುಗೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಅಂದರೆ ಗಣೇ ಶಿಕವಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದ ವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಇದ್ದವು. ಗಳಿಂಗಲ್ಲಿ ಹಂದುಸ್ತಾನಿಯು (ಉಂಟು ಲಿಸಿಯಲ್ಲಿ) ಯುಕ್ತಪ್ರಾರ್ಥ, ಬೀಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಚೇರಿಗಳ ಭಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಗಳಿಂಗಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಚಳವಳಿಗೆ ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಗಳಂರಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತಪ್ರಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಇದುವೈಕಲ್ಪಿಕ ಕಚೇರಿ ಭಾಷೆಯಾಯಿತು. ಗಳಂರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಸಾಹಿತ್ಯಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಯುಕ್ತಪ್ರಾರ್ಥಹಾಗೂ ಬಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಚಳವಳಿಯೂ ಬಹಳ ವೇಗದಿಂದ ಪರಿಸಿತು. ಹಾಗೂ ಉಂಟು ಹಿಂದಿ ಬೀಳುತ್ತ ನಡೆಯಿತು. ಇದರ ಸಾಕ್ಷಿಯೇನಂದರೆ, ಗಳಿಂಗಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತಪ್ರಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇಂದಿ ಹಾಗೂ ಅರ್ಡ ಉಂಟು ಪ್ರಸ್ತರಗಳು ಬರೆಯಲಾದವು. ಅದೇ ಗಳಿಂಗಲ್ಲಿ ಅರ್ಡ ಹಿಂದಿ ಹಾಗೂ ಅರ್ಡ ಉಂಟು ಪ್ರಸ್ತರಗಳು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾದವು. ಹಿಂದಿಯ ಪ್ರಗತಿ ಹಿಂದಿಗೆ ನಡೆದಿರುವಾಗ ತತ್ತ್ವ ಅಂಜನವನ್ನು ತರಕ್ಕೇ ಉಂಟು ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆ, ನೂರಕ್ಕೆ ಲಖ ಜನ ಉಂಟು ತಿಳಿಯದವರಿದ್ದರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ನಿಜಾವು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟುವಿನ ಜುಲುಮೆ, ಹಾಗೂ ಉಸ್ತಾನಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಬೋಧಭಾಷೆ ಉಂಟು ಇರುವಿಕೆ ಇವು ನಡೆದಿವೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಈ ವಾದವು ವಿಕೋಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನ ತಂಡಿಯು ಬಣ್ಣ ಬಂದುದ ರಿಂದ ಅಭಿನಿವೇಶ, ಕಟುತನ ಇವು ಆ ವಾದದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೇರಿವೆ. ಅದರೆ ನಾವು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಗಾಬರಿಗೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವಾಗಿ ಬಂದಿರುವರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸೊಕ್ಕು ರೀತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿಷ್ಠೆಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಬರಬೇಕಾಗುವದು. ನಾವು ಈ ವಾದದಲ್ಲಿ ಸೇರಬಾರದು.

ಸಂಸ್ಕೃತಪ್ರಧಾನ ಹಿಂದೀ ಇಲ್ಲವೆ ಆರಬೀ ಫಾರಸಿ ಪ್ರಧಾನ ಉರ್ಧು ಇವು ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷವನ್ನೂ ನಾವು ಹಿಡಿಯಬಾರದು. ಅವುಗಳನ್ನು ವಿರೋ ಧಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಹೊಗಬಾರದು ಅವು ತಮ್ಮಪಾಡಿಗೆ ಇಳಿಯಲಿ, ಉಳಿಯಲಿ, ಬೆಳೆಯಲಿ, ಏನೇ ಮಾಡಲಿ, ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡುವವರು ಕೇವಲ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಯೆಂದು ಹಿಂದುಸ್ತಾಸಿಯನ್ನು ಸ್ಪೀಕರಿಸುತ್ತಿರುವೆನ್ನು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ ಪಕ್ಷಪಾತ್ವಿಲ್ಲದೆ ಸಾದಾ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಫಾರಸಿ, ಅರಬೀ ಶಬ್ದಗಳ ಸಂಮಿಶ್ರಣವಿರುವದೂ, ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಲೋಕ ಸ್ತ್ರಿಯು ಹಿಂದೀ ಉರ್ಧು ಲೇಖಕರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆಮಾಡಲಾಗುವದೂ, ಯಾವುದು ಉತ್ತರಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಜನಸಾಮಾಜ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಮೌಲಿಕ ಪಂಡಿತರಿಗಲ್ಲ, ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದೂ, ಯಾವುದು ನಾಗರಿಕಾರ್ಥ ಎರಡೂ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿಯಬರುವದೂ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾವು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯಿಂದು ಬಳಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಲಿಪಿಯ ವಾದವೋಂದುಳಿಯಿತು. ಹಲವರು ರೋಮನ್‌ ಲಿಪಿಯ ಪ್ರತಿವಾದಕರಿರುವರು. ಕೆಲವೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆದು ಸಮಂಜಸವೆನಿಸಿದರೂ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಆ ಲಿಪಿ ಅಪೂರ್ವಾದಿರುವದು, ಪೂರ್ವ ಪರಕೀಯವಿರುವದು. ವ್ಯವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ತಮ್ಮ ಲಿಪಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಡ್ಡ ಆತ್ಮೀಯತೆ ಅಭಿನಾನಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಪರಕೀಯ ವೆಂಬುದು ಸಲ್ಲದು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಹಿಂದು ಮುಸಲಾಖಿನ ಬಾಂಧವರ ಭಾವನೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಲಿಪಿಯ ಪೂರ್ವಾತ್ಮೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾಗರಿಕಾರ್ಥ ಲಿಪಿಗಳೇ ಯೋಗ್ಯವಾದವುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾಗುವದು. ಆ ಎರಡೂ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಯಾವ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇರಕೂಡದು. ಅಂದರಾಯಿತು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯ ಹಟಿವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಅಥವಿಲ್ಲ

ರಿಂಗ್‌ಡೆ ಕೊನೆನಾತು

ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆದವು ಸಂಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ಬರದುದಾಯಿತು. ಎರಡೂ ಒಂದಕ್ಕೂಂದು ಪೋಣಕ,

ಸಹಕಾರಿ. ಎರಡರಿಂದಲೂ ಸಾಧಿಸತಕ್ಕ ಮಾತು ಒಂದೇ. ಜನಚಾಗ್ರತ್ತಿ ಜನಜೀವನದ ವಿಕಾಸ. ಎರಡೂ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ದರೆ ಅವು ಅವಿರೋಧದಿಂದ ಬೆಳೆದು ಎರಡಕ್ಕೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಾಧ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವವು. ಪ್ರಾರಂತವೆಂಬುದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಂಗವು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೊರತು ಪ್ರಾರಂತವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂಬುದು ಪ್ರಾರಂತಗಳ ಸಂಘ. ಪ್ರಾರಂತಗಳ ಹೊರತು ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಆದೇ ರೀತಿ ಪ್ರಾರಂತಭಾಷೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಾರಂತಭಾಷೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದೆ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವದು ಕ್ರಮಸ್ವಾತ್ಮತ್ವ. ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯ, ಸಂಘಟಿತ ತೇಜಸ್ಸಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕ ಪ್ರಾರಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧತೆ ಇದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಏಕಸೂತ್ರತೆ ಇದೆ. ಪ್ರಾರಂತಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆ ಇವ್ವರೂ ಬೇದಭಾವವುಂಟಾಗಬಾರದೆಂದಿದ್ದರೆ ಏಕರಾಷ್ಟ್ರಾಯಿತೆಯ ಭತ್ತವು ಅವಶ್ಯಕ. ಒಂದೇ ಭಾಭಾಗ, ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವಾರ, ಒಂದೇ – ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತ, ಒಂದೇ ಸಮವಸ್ತು, ಒಂದೇ ಭಾವನೆ ಹೇಗೆಯೇ ಹಾಗಿಯೇ ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾವೆ ಇದು ಏಕತೆಯ ಕುರುಹು. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಕರ್ತೃಟಿಕಣಿರು ನವಯುಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡಲಿ. ಜನರ ಅಂತಃಕರಣದ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಮಿಡಿದು ಅದರಲ್ಲಿ ವೀರಸಂಗೀತವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲಿ ಅಜ್ಞಾನಸ್ವರಸನ ಮೂಲಕ, ಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಕ ಹೋರಾಡಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಏಕತಂತ್ರ ಕರ್ತೃಟಿಕವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿ. ಕಾಂಗ್ರಸ್, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅಧಿದೇವತೆಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಸಭೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಲ ತೇಜಸಾಹಸರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಯಂಡಸೇವೆ ಪಡೆಯಲಿ. ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಸ್ನೇತಿಕ ತೇಜಿಸಿನ ತವರೂರಾಗಿ ಮೆರದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಲಿ.

ವರಿಶ್ವಿನ್ಯ

—[೧]—

ಪೀಠಿ:— ಈ ಕೆಳಗೆ ಹಲವು ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಕೊಡಲಾಗಿವೆ. ಅವು ಈ ವಿಷಯದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವನೆಂದು ಅಶಿಕ್ಷಣಾಗಿದೆ.

(ಅ) ಪ್ರಾರಂತಿಕ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಾನುಗುಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆ-

೧. ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ	೧೫,೨೩,೬೯,೪೦೯
[ಇದರಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಬ, ಯುಕ್ತಪ್ರಾರಂತ, ಸಿಂಥ, ಬಿಹಾರ, ಮಧ್ಯಪ್ರಾರಂತದ ಅರ್ಥಭಾಗ ಒರುವದು.]	
೨. ಬಂಗಾರಿ	೫,೨೪,೬೮,೪೨೦
೩. ತೆಲುಗು	೨,೨೬,೭೫,೫೮೪
೪. ಮರಾಠಿ	೨,೧೬,೬೮,೫೬೯
೫. ತಮಿಳು	೨,೦೪,೧೧,೬೫೭
೬. ಗುಜರಾಠಿ	೧,೨೭,೧೪,೬೭೦
೭. ಕನ್ನಡ	೧,೧೭,೧೮,೨೪೦
೮. ಉಡಿಯಾ	೧,೧೧,೬೪,೨೬೫
೯. ಮಲಯಾಳಿ	೧೧,೨೨,೬೫೮
೧೦. ಅಸಾಮಿ	೧೬,೬೬,೦೫೮
೧೧. ಇತರ ಭಾಷೆಗಳು ಕೂಡಿ	೧,೧೦,೭೭,೪೪೦
೧೨. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ [ಇದು ಪ್ರಾರಂತಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ]	೨,೧೬,೬೧೭

೧೨,೨೧,೨೦,೬೨೭

ಶೂಚನೆ— ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಗ್ರಾಹಿರಲ್ಲಿಯವು ಇವೆ.

(ಬ) ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಘಟನೆಯ ನೇರಿಗೆ ಭಾಷಾನುಗುಣ ಪ್ರಾರಂತಗಳು, ಹಾಗೂ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದ ಭಾಷೆಗಳು.

ಪ್ರಾರಂತದ ಹೆಸರು	ಭಾಷೆ
೧. ಸ್ವೇಚ್ಛಪ್ರಾರಂತ ಅಥವಾ ಗಡಿನಾಡು	ಪುಸ್ತ

೧. ಪಂಚಾಬ	ಪಂಚಾಬಿ
೨. ಸಿಂಧಿ	ಸಿಂಧಿ
೩. ಯುಕ್ತಪೂರ್ವ	ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ
೪. ಭಿಕಾರ	ಭಿಕಾರಿ (ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ)
೫. ಬಂಗಾಲ	ಬಂಗಾಲಿ
೬. ಆಸಾಮ	ಆಸಾಮಿ
೭. ಗುಜರಾಠ	ಗುಜರಾಠಿ
೮. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಮಹಾರಾಠಿ
೯. ಕರ್ನಾಟಕ	ಕರ್ನೂಡ್
೧೦. ಉತ್ತರಪ್ರಾಂತ	ಉತ್ತರಿಯಾ
೧೧. ಶಾಂಥರ್	ಶೈಲುಗು
೧೨. ತಮಿಳುನಾಡು	ತಮಿಳು
೧೩. ಕೇರಳ	ಮುಲಯಾಳಿ
(ಕ) ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿವರ (ಗ್ರಾಮರಲ್ಲಿಯ ಸಂಖ್ಯೆ)	
೧. ಸಂಸ್ಕೃತ ವರ್ಗ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ದೂವನರು	೨೫,೩೨,೧೭೦೦೦
೨. ಮಾತೃಭಾಷೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಇದ್ದವರು	೧೨,೦೭,೩೬೦೦೦
೩. ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲವರು	೧೧,೦೦,೦೦೦೦೦
೪. ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಬರೆಯುವವರು	೧೧,೧೧,೨೬೦೦೦
೫. ದೇವನಾಗರಿಗೆ ಹೋಲುವ ಲಿಪಿ ಬರೆಯುವವರು	೬,೩೬,೫೬೦೦೦
೬. ಸಂಸ್ಕೃತ ವರ್ಣಮಣಿ ದೂರವಿಡಿ ಭಾಷೆಯವರು	೪,೬೨,೧೫೦೦೦
೭. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮರ್ಶಿದಾವಿಡಿ ಭಾಷೆಯಾದುವವರು	೨,೧೪,೧೦೦೦೦
ಇದನ್ನೇ ಚೀರೆ ರೀತಿ ಹೇಳುವದಾದರೆ—	
ಗಂಂಂಂದಲ್ಲಿ ೬೬೪೨ ಜನ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿಬೆಳೆದ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಇವವರಿರುವರು.	
,, ,,, ೨೭೩೫ ಜನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಜನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಷ್ಟಿ	

ಭಾಷೆಯವರು

- “ ” “ ೪೦೫೩ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.
 “ ” “ ೨೬೬೨ ದೇವನಾಗರಿಗೆ ಹೊರ್ಲುವ ಲಿಪಿ
 ‘ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.

ಇದರ ಅರ್ಥ ೧೦೦೦೦ದಲ್ಲಿ ೯೨೬ ಜನಕ್ಕೆ ದೇವನಾಗಿರಿ ಲಿಪಿ ಅನುಕೂಲ.

(ಡ) ಹಿಂದೀ ಮತ್ತು ಶಾರ್ದು ಭಾಷೆಗಳ ವ್ಯಾಕರಣ, ವಾಕ್ಯರಚನೆ, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು, ಉಪಸರ್ಗಗಳು, ಸಮುಚ್ಛಯಗಳು, ಸರ್ಪನಾಮಗಳು, ಸ್ವರಪದ್ಧತಿ, ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವದು ಎಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಇರುವು. ಇನ್ನೂ ಶಬ್ದಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾತುಗಳು ನೋಡುವಂತಿವೆ.

ಶಾರ್ದು ನಿಷಂಠು ಘರಂಗ ಈ ಅಸಂಖ್ಯಾ ಎಂಬದರಲ್ಲಿ ೧೦೦೦೦ ಶಬ್ದಗಳು ಕೊಡಲಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಶಬ್ದಗಳಿವೆ:- ಉಲ್ಲಾಸ ಅರಬಿ, ೧೦೬೫ ಘಾರಸಿ, ಅಬ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತ, ೫೦ ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಹಿಂದೀ ಶಬ್ದಸಾಗರ ಎಂಬ ಹಿಂದೀ ನಿಷಂಠುವಿನಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲ ಹಿಂದೀ ಶಬ್ದಗಳಿಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

(ಇ) ಮುಸಲ್ಕುನರೆಂಬವರೆಲ್ಲರೂ ಉದಾ ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯುಳ್ಳವರಿಲ್ಲ, ಆಥವಾ ಹಿಂದುಗಳಿನ್ನು ವರೆಲ್ಲರೂ ಹಿಂದೀ (ಸಂಸ್ಕೃತಪ್ರಧಾನ) ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯುಳ್ಳವರಿಲ್ಲ. ಉದಾ: ಬಂಗಾಲದ ಇಕ್ಕೊಟೆ ಮುಸಲ್ಕುನರ ಮಾತ್ರಭಾಷೆ ಬಂಗಾಲ ಇರುವದು. ಮಲಯಾಳದ ೧೦ ಲಕ್ಷ ಮುಸಲ್ಕುನರು ಮಲಯಾಳ ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯುಳ್ಳವರು ಇರುವರು.

(ಕ್ಷ) ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ವರಸ್ಥರ ಪ್ರಮಾಣವು ನೂರಕ್ಕೆ ಇವರು, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬಲ್ಲವರು ನೂರಕ್ಕೆ ೨೫೫ ಆ ಅಥವಾ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಇವರೆ ಮಾತ್ರ.

(ಉ) ಕರ್ಬಾಟಿಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಉಪಭಾಷೆಗಳಾದ ಕೊಡಗು, ಬಡಗು, ತುಳು ಮಾತಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕೊಡಗರು, ಇಂದುಂಂಂ, ಬಡಗರು ಇಳಂಂಂ, ತುಳು ಇಂದುಂಂಂ

ಒದಚೇಕಾದ ಪ್ರಸ್ತರಗಳು

1. *History of the Congress* by Pattabhi
2. *Constructive Programme* by M. K. Gandhi
3. *Constructive Programme* by Rajendra Prasad
4. *National Language for India* by Z. A. Ahmad
5. *The Question of Language* by Jawaharlal Nehru
6. *Educational Reconstruction* by Aryanayakam :
7. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರ ಸಭಾ ಮದ್ರಾಸ—ವರದಿ

ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಸಹಕಾರ,
ಭದ್ರತೆ

ಇವೇ ನಮ್ಮ ಪೈನಂದಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳು

- ಸಮ್ಮು ರಾಯ್‌ಗಳ್ಲಿ ತೇವೇ ಇಡುವ ಮಜ್ಜೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಮಹಾಜನರ ಈ ಸಹರೋಗವೂ, ವಿಶ್ವಾಸವೂ, ನಮ್ಮ ಪ್ರರೋಧವ್ಯಾದಿಯ ಮುಖ್ಯ ತಳಹೆಡಿಯಾಗಿದೆ.
- ಸೀಮ್ಮೆ ಸಹ ನಮ್ಮ ಬ್ರಾಂಕಿನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಸಜೆಯಬಹುದು. ಸಿಮ್ಮೆ ಶಾರಿನ ಸಮೀಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಶಾಖೆಯೊಂದು ಇದೆ.

ಒಂದೇ ಸೇವೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಟೆಕ್ಟರ್ಲ್
ಸ್ನಿಚ್‌ ಕವಶ್‌ ಕರ್ತೃತ್ವ ಮೊಡಲ್

- ಕನಾರಾ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಹಲವು ಶಾಖೆಗಳು:—

ಉಂಗರೆರು, ಬೆಂಗಾಳೂರು, ಧಾರನಾಡು,
ಮಂಗಳೂರು, ಉಡುಪಿ, ಕ್ರಿಂಜಾಪುರ, ಇತ್ಯಾದಿ

ಕನಾರಾ ಬ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್